

MŪSŲ VISUOMENĖJE

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos vadovybė

Tautinės srovės seimas New Yorke, įsteigęs vieną ir bendrą tautinės srovės organizaciją — Amerikos Lietuvių Tautinę Sąjungą — jai vadovauti išrinko Sąjungos tarybą iš 21 asmens, iš kurių tarpo išrinko penkių asmenų Valdybą. Pirmininką rinko pats seimas, kitus valdybos narius į tarbą išrinktieji.

Sąjungos pirmininku yra išrinktas adv. Antanas A. Olis, iš Chicagos. Valdybos nariai: I vicepirmininkas — J. Tysliava, VIENYBĖS redaktorius, Brooklyn, N. Y.; II vicepirmininkas — V. Rastenis, DIRVOS redaktorius, Cleveland, Ohio; sekretorius — P. Linkus — MARGUČIO redaktorius, Chicago, Ill.; išdininkas — J. P. Ginkus, Brooklyn, N. Y.

Tarybos nariai: New Yorko valst. — V. Abraitis, dr. B. Vencius; M. Židonis (Amst.). New Jersey — A. S. Trečiokas; Maryland — V. Velžis; Connecticut — dr. M. J. Colney; Massachusetts — K. Karpis; Michigan — J. J. Bachunas, M. Sims, J. Kripas.

Iš Tarybos narių tarpo išdė globėjai: A. S. Trečiokas ir M. J. Colney.

Tarybos įgaliota valdyba Sąjungos organizacinių reikalų vedėjų nutarė kvieisti B. T. Dirmelį. Su juo sutarta, kad jo būstinė tuo tarpu bus Waterbury. Todėl kreipiantis A.L.T. Sąjungos organizaciniams reikalams reikia rašyti šiuo adresu: B. T. Dirmelis, c/o dr. M. J. Colney, 148 Grand St., Waterbury, Conn. Tas adresas galioja visais atvejais, kada kreipiamasi bendrai į Sąjungos vadovybę, ne į pirmininką ar vadovybės narį asmeniškai.

Išrinkta taip pat ir įstatuose numatytos komisijos. Organizacinę Komisiją sudaro: A. Vaišnys, V. Varneckas ir J. Stulginskaitė — Visi Waterbury. Spaudos Komisija: Pr. Lapienė, P. Juknys. Kultūrinio veikimo komisija — V. Vijeikis, B. Raila, Strumskienė. Finansų Komisija: J. Kripas, M. Sims, H. Rauby.

Dailės paroda bus New Yorko muziejuje

Didžioji lietuvių dailės paroda, dėl kurios buvo atidėtas seimas, vis dėlto negalėjo būti atidaryta seimo metu. Seime buvo tik simboliška lietuvių dailės ir knygos parodėlė. Bet seime apsilankę New Yorko muziejaus direktoriaus pavaduotojas, pasveikino seimą muziejaus direktoriaus vardu ir pareiškė, kad paroda tikimasi atidaryti birželio vidury, gal būt, birželio 15. Galutinai laikas busias sutartas ateinančios savaitės pradžioje.

New Yorko muziejus šiuo metu persikelia iš Rockefeller Centro į naujas patalpas 5-oje Ave. Dėl to parodos atidarymas ir susitrukdė.

Užtat lietuvių meno paroda šiose aplinkybėse patenka į tikrą susidomėjimo centrą. Nes ši paroda bus New Yorko muziejaus naujų patalpų atidarymas, o taip pat ir pradžią visos serijos tokių tautinių meno parodų, kurias New Yorko muziejus planuoja vykdyti.

Derybas dėl parodos veda A. A. Olis, kurį muziejaus direktorius savo pareikime seimui pristatė, kaip savo draugą. Iš-

No. 21

Kaina 6c.

CLEVELAND, OHIO May — Gegužės 27, 1949

(34-ti metai :: 34th year)

Įkurta Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga

Amerikos Lietuvių Misija, Lietuvai Vaduoti Sąjunga ir Amerikos Lietuvių Tautininkų Centras savo atskiruose nepaprastuose seimuose nutarė pereiti į Sąjungą. Visi fondai ir archyvai perduodami Sąjungos vadovybei, visi nariai skaitomi Sąjungos nariais. ALT C drauge su New Yorko LVS skyriumi sudarys vieną Sąjungos skyrių. LVS skyriai tampa ALT Sąjungos skyriais. Jau numatyta steigti visa eilė skyrių tose vietose, kur nėra buvusių organizacijų skyrių.

Tautinės srovės seimas New Yorke virto tikra Tautinės srovės vieningumo manifestacija. Tai yra geriausias atsakymas visiems, kurie stengdamiesi kitus ir patys save įtikinti, kad Amerikos lietuvių tautinės srovės kaip... nėra, vis dar tikisi savo norus patvirtinti tautinės srovės veikėjų "susiskaldymu".

Je liigi šiol faktas, kad tautinė srovė reikišėsi per kelias or-

ganizacijas, ir davė pagrindo kam taip ramintis, tai dabar to pagrindo nebeliko: tautinės srovės veikėjai sukūrė vieningą savo organizaciją, su vienu vadovybe. Taigi, nuo šiol nebus niekam pagrindo nusiškiųti, kad su tautine srove tariantis nežinia su kuo kalbėtis.

Nors, ir be to, kada buvo norima kalbėtis, buvo susikalbėta ir vienos vadovybės nebuvimas nesudarė ypatingų kliū-

čių, kadangi ir keliose organizacijose veikiančių idėja buvo viena. Tuo pagrindu susikūrė ir viena organizacija.

Šiame DIRVOS numeryje yra spausdinamas seimo priimtas Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos statutai. Todėl nėra reikalo atskirai nurodinėti, kokia yra ta organizacija. Pažymėtina tik, kad statutai ir pats vieningos organizacijos sumanymas priimtas be svyravimų. Nors komunistų spauda dar ir bando po seimo ramintis, kad "kiekvienas tautininkų seimas prigamina daugiau skeveldrų", bet tai nepasitenkinimo ir nusiminimo ramimasis. Galima, žinoma, leisti jiems taip ramintis. "Skeveldrų" gal ir bus, bet tokių, kurios Lietuvos laisvės priešams taikys "į kaktą"...

Lietuvių vardas šia proga tikrai galės būti plačiai garsinamas, nes parodos atidarymas bus drauge ir naujų New Yorko muziejaus patalpų atidarymu. Muziejaus vadovybė sąryšio tuo rengia visą eilę iškilnių bei koncertų. Tarp ko kita, numato specialiai kvieisti dainuoti Amerikoje populiarią Al Jolson, kuris kviečiamas ypatingai dėl to, kad, sakoma, esąs gimęs Lietuvoje.

Jeigu tuo metu atsirastų Amerikoje Čiurlionių ansamblis nusistatytas stengtis suorganizuoti ir jo koncertą parodoje. Tai būtų proga ir Čiurlionių pasirodyti plačiai Amerikos visuomenėje. Manoma, kad per parodą laiką bus galimybės suorganizuoti ir kitų mūsų menininkų pasirodymų. Taigi, parodos laikas New Yorke tikrai galės būti vadinamas lietuvių mėnesiu. Tai dalykas, dėl kurio verta sukrusti visiems lietuviams.

Jeigu tuo metu atsirastų Amerikoje Čiurlionių ansamblis nusistatytas stengtis suorganizuoti ir jo koncertą parodoje. Tai būtų proga ir Čiurlionių pasirodyti plačiai Amerikos visuomenėje. Manoma, kad per parodą laiką bus galimybės suorganizuoti ir kitų mūsų menininkų pasirodymų. Taigi, parodos laikas New Yorke tikrai galės būti vadinamas lietuvių mėnesiu. Tai dalykas, dėl kurio verta sukrusti visiems lietuviams.

Amerikos Lietuvių Taryba lankėsi Washington

Pereitą savaitę Amerikos Lietuvių Tarybos prezidiumas lankėsi Washingtone ir turėjo eilę bendrų posėdžių su Lietuvos Ministeriu Washington P. Žadeikiu ir VLIKo atstovais: M. Krupavičium ir V. Sidzikausku. Ta pačia proga Valstybės Departamentui buvo įteiktas memorandumas Lietuvos reikalui, sąryšio su Paryžiaus konferencija. Departamente buvę pareikšta, kad Lietuvos klausimas tiesiogiai šioje konferencijoje vargiai ar bus paliestas, ten nebus svarstomi plačiai visi reikalai, kurie priklausytų svarstyti taikos konferencijai, kurioje dalyvautų daugelio valstybių atstovai. Bet memorandumas, kaip svarbi ir gerai paruošta medžiaga, priimtą ir užtikrinta, kad jis reiklaus būti pateiktas Ache-sonui po ranka.

Washington lankėsi Tarybos Vykdomasis Komitetetas, kuriam A. Olis, užimtas seimo reikalais, ši kartą pavadavo V. Abraitis.

Seime buvo išklausti tautinės srovės atstovų Amerikos Lietuvių Taryboje ir BALFe pranešimai. Tų mūsų bendrųjų organizacijų darbe pastebima ir kai kurių netikslumų, kai kurio spragų, kurios pasitaiko įgyja daugiau autoriteto. Visi turime to siekti, kaip kas išmanome, kaip pajėgiame — ir tai ne savo nuopelnų sąskaitai o lietuvių tautos naudai padidinti.

Seime buvo išklausti tautinės srovės atstovų Amerikos Lietuvių Taryboje ir BALFe pranešimai. Tų mūsų bendrųjų organizacijų darbe pastebima ir kai kurių netikslumų, kai kurio spragų, kurios pasitaiko įgyja daugiau autoriteto. Visi turime to siekti, kaip kas išmanome, kaip pajėgiame — ir tai ne savo nuopelnų sąskaitai o lietuvių tautos naudai padidinti.

Seimas vieningai pritarė rezoliucijoms, kurios numato kad Tautinė srovė ir toliau galimai aktyviau dalyvaus tų mūsų bendrųjų organizacijų darbuose, remdama juos materialiniais ištekiais ir darbo tobulinimo sumanymais.

Atstovo Taryboje pranešime buvo ypatingai pabrėžtas reikalas kreipti daugiau dėmesio į santykiavimą su platesne Amerikos visuomene, nes tik visos

Amerikos parama gali būti pakankamai stipri pasiekti Tarybos užsibrėžtam tikslui. Vien lietuvių visuomenėje veikdama Taryba neturėtų gana jėgų savo tikslui pasiekti.

Taip pat buvo pabrėžtas reikalas neapsiriboti bendradarbiavimu tik su dalimi pajėgų, kovojančių už Lietuvos išlaisvinimą. Nurodyta, kad Taryba daugiausiai tenkinosi bendradarbiavimu su VLIKu. O Lietuvos išlaisvinimo reikalui gali būti svarbios visos pajėgos, visos galimybės, todėl ir reikėtų jomis naudotis, nesidairant į jokių Lietuvos "vidaus politikos" bei grupių santykių sumetimus.

Tai nėra Tarybos darbo pameigimas, o tik pastebėjimas, kas būtų naudinga Lietuvos reikalui.

Seimas pritarė tam nusistatymui ir pareiškė viltį, kad tautinės srovės — dabar formaliai Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos — atstovai stengsis įgyti tai minčiamai pritarimo ir Tarybos visuomenėje, atitinkamai įtikindami kitus bendradarbius.

Ir atstovų BALFe darbas gavęs seimo pritarimą, o ligšioliniai tautinės srovės atstovai gavo įgaliojimą toliau Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos vardu dalyvauti BALFo darbuose.

Numatoma, kad Sąjungos Taryba ateityje dažniau palaikys ryšį su atstovais tose organizacijose ir dažniau susipažins su aktualiais tų organizacijų reikalais, stengdamasi duoti konstruktyvių pastabų dėl tų reikalų.

Visų darbų metu, pradedant statuto svarstymu, baigiant rezoliucijomis, Lietuvos klausimas neišvengiamai buvo prieš akis. Seimas su pasitenkinimu patyrė, kad Tarybos prezidiumas Paryžiaus konferencijos proga įteikė atitinkamą memorandumą Washington.

Kadangi seimas posėdžiavo pačiose Paryžiaus konferencijos išvakarėse, tai nutarė, kad būtų tinkama, jei Amerikos delegaciją toje konferencijoje pasiektų ir platesnio Amerikos lietuvių visuomenės dalies susirinkusiųjų susirūpinimą prezidentui Trumanui, primenant susirinkusiųjų susirūpinimą Lietuvos klausimu, ir pasiūsti kiek platesnį laišką Amerikos delegacijai į Paryžių, kaip akivaizdžią paramą Amerikos lietuvių visuomenės atstovybės įteiktam memorandumui.

Seimas buvo nuotaikingas ir gausingas. Nors tai ir vienos Amerikos lietuvių srovės seimas, bet jis buvo bene gausingesnis už tokius įžymius Amerikos lietuvių visuomenėje seimus, kaip, pav., SLA seimas Bostone arba BALFo seimas Chicagoje. Registruotų dalyvių, neskaitant trumpesnių ar il-

gesnių laikui apsilankiusių svečių, buvo berods 168.

Seimas susilaukė daug sveikinimų raštu ir žodžiu. Seimą sveikino Lietuvos Diplomatinės Kolegijos šefas užsienio S. Lozoraitis, Lietuvos ministeris Washington P. Žadeikis, visi Lietuvos Konsulai Amerikoje, daugelis organizacijų iš Europos, Kanados. Vėliau pasistengsime perduoti skaitytojams tą gausių sveikinimų vainiką.

Gen. konsulas J. Budrys sveikino seimą asmeniškai atvykęs. Ir seimas rytojaus dieną jį pasveikino jo šešiasdešimtosios gimimo dienos proga. Asmeniškai seimą sveikino gen. K. Musteikis, buv. Lietuvos krašto apsaugos ministeris, ats. pulk. Pr. Saladzius, buv. Lietuvos šaulių Sąjungos vadas, inž. K. Rimkus, Lietuvių Tautinio Sąjūdžio atstovas, vienas iš vėliausiai atvykusių to sąjūdžio vadovybės narių, pagaliau vienas iš pirminių Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos susidarymo "kaltininkų" — Juozas Bačiūnas, kuris pakvietė Sąjungos veikėjų bent trejetą šimtų (!) būti jo svečiai Macatavoje, viename iš gražiausių jo resortų, trejetai dienų rugsėjo mėnesį, kur būtų progos malonioje aplinkumoje apsvaistyti ateinančios žiemos veikimo planus.

Ligšiolinės organizacijos į Sąjungą ateina su viskuo, ką jos turi. Nepaprastuose jų seimuose, kurie įvyko gegužės 21 dieną, visuose buvo priimtos finansinės apyskaitos ir priimti nutarimai nuo šiol viską perkelti į bendros visų Sąjungos veikimą.

Lietuvai Vaduoti Sąjunga ateina į naują Sąjungą ne tik su aktyvais, bet ir su įsparengimais. Ji kaip tik dabar stovi pačioje eigoje lietuvių siekimams svarbios propagandinės reikšmės knygos "Red Terror over Lithuania" išleidimo.

Ir jos, kaip ir kitų organizacijų, ligšiolinei vadovybei pavesta įvykdyti nutarimą "įsikelti" į Amerikos Lietuvių Tautinę Sąjungą. Kiek girdėti, ALT Sąjungos vadovybė stengsis, kad knygos išleidimas nesutrukdytų. Todėl numato rūpinimąsi jos išleidimu palikti tos pačios komisijos žinioje, ir rūpinintis to išleidimo papildomu finansavimu, kiek esamame LVS izde tam reikalui lėšų stigtų.

O seimas, priėmęs statutą, priėmė ir nutarimą, kad — visi Amerikos Lietuvių Misijos, Lietuvai Vaduoti Sąjungos ir Amerikos Lietuvių Tautininkų Centro nariai nuo įstatų įsigaliojimo dienos, tai yra, nuo gegužės 22 dienos, laikomi jau priimtais Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos nariais. Taigi tų organizacijų nariais jau nereikia atlikti įstatuose numatytą įstojimą į Sąjungą, nes jie (Perkelta į 5-tą pusl.)

LITHUANIAN WEEKLY

Published every Friday in Cleveland by
Ohio Lithuanian Publishing Co.
20 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Subscription per year in advance
In the United States \$3.00
In Canada .. \$4.00 Elsewhere .. \$4.50

Entered at Second-Class matter December 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice under the act of March 3, 1879.

ŠALYJE ŠIOJE

JAMES FORESTAL, ilgą laiką buvęs USA Krašto Gynimo sekretorius, išsoko iš šešiolikto aukšto ir nusižudė. Jo mirtis sujudino Amerikos visuomenę. Jis buvo laikomas viena iš gabiųjų asmenybių, užsilikusių Trumano vyriausybės dar nuo Rooseveltto laikų.

Neseniai jis atsistatydino. Kodėl jam teko pasitraukti, yra visokių kalbų. Tik po jo atsistatydinimo jis buvo nugalbentas į ligoninę dėl stiprios nervų ligos. Jis buvo susirgęs persekiojimo manija. Berods, ligos apsišėkimų buvo ir prieš jo pasitraukimą, tai gal tas ir buvo svarbi priežastis, kad jis turėjo būti pakeistas.

Ištikrųjų tačiau gali būti ir tai, kad jo susirgimas buvo surištas su patirtu noru jį pakeisti. Jis pasijuto, lyg juo nebe pasitiktų. Be to, manoma, kad jo ligos pagrindinė priežastis buvo persidirbimas karo metu ir po karo. Todėl jis laikomas tikra karo auka. Žinoma, ir politinės intrigos nemaža prisidėjo prie jo nervų sutrikimo. Nemažai yra kalbama apie tai, kad jo dabartinis įpėdinis senai traukė tos vietos, kad jis padėjo labai daug pinigų propagandai už Trumaną... O Forestal netikėjęs, kad Trumanas laimėtų ir nebuvo didelis jo šalininkas. Be to, buvo minima paties Forestalo kandidatura į prezidento vietą...

Forestalo gydytojas tvirtina, kad jis galėjo po neilgo laiko pasveikti, bet tam buvo būtina reikalinga duoti jam kiek laisvės, parodyti pasitikėjimą.

Todėl, pradėjus rodytis pagerėjimui, gydytojas leido jam laisviau jaustis, leido išeiti net į miestą. Jis sako, kad tai buvo neišvengiamai reikalinga rizika. Ligonis galėjo atgauti pasitikėjimą savim tik jausdamasis nevaržomas nervų ligoninės taikomy taisyklėmis. Bet kaip tik jį, matomai, staiga vėl apėmė nusiminimo ataka ir jis tokiu aptemimu metu nusižudė...

ATOMINĖS ENERGIJOS

komisija pergyvena tikrą audrą. Vyksta tyrinėjimas, kokių būdu šių metu pradžioje iš vienos laboratorijos dingio bonkutė su uranijum. Daugiau kaip uncija jo uranijaus atrasta, bet dar apie aštuntadalį uncijos trūksta. Neranda ir tos bonkutės, kuriame uranijus buvo.

Kilo klausimas, ar žmonės, kurie dirba prie atominės energijos tyrinėjimų ir gaminių visi patikimi... Kaip tik neseniai buvo kilęs klausimas, ar reikia tikrinti, kas gauna stipendijas atominės energijos studijoms. Komisijos vadovybė pradžioje buvo pasisakiusi, kad ji nenori nieko žinoti apie politiką, taigi nenori žiūrėti, ar kartais tarp atominės energijos dalykus studijuojančių (už valstybės pinigų!) nėra komunistų. Paskui apsisvalgo ir pripažino, kad iš tokių studentų reikia reikalauti priesaikos, užtikrinančios, kad jie nėra komunistai. Ar tai yra pakankama priemonė apsisaugoti nuo šnipų, žinoma, labai abejotina...

Dabar vyksta Senate tyrinėjimas, ar komisija buvo kaip reikiant atsargi. Yra reikalavimų, kad pirmininkas Dovydas Lilienthal atsistatydintų.

Detroit, Mich., Naujienos

GRAZIAI PRAEJĘS KONCERTAS

Nuolatinei DIRVOS korespondentei išvykus, esu jos prašytas suteikti DIRVAI korespondenciją apie Lietuvai Vaduoti Sąjungos 6 skyriaus surengtą koncertą. Pasiėmęs šią malonią pareigą gerokai būkštāju, ar pajėgsiu koncerto įspūdžius perduoti skaitytojams taip, kaip tai padarytų jautrioji DIRVOS korespondentė poetė Marija Sims.

LVS 6 skyriaus surengtas koncertas, įvykęs gegužės 22 d. buv. Lietuvių svetainėje praėjo su dideliu ir meniniu ir medžiaginiu pasisekimu. Puikios pajėgos scenoje ir pilna salė publikos — aiškūs to pasisekimo įrodymai.

LVS skyriaus pirmininkas A. Rinkūnas atidarė koncertą, paformuodamas publiką, kad šio rengimo pelnas eina atstovams tikslui — kovai dėl Lietuvos laisvės. Taip pat pelno dalis skiriama našlaičių fondui prie BALFO.

Už uždangos skaitė poetinę įžangą. Tai LIETUVOS BALFAS — eilėraštis, kuriuo motina tėvynę kreipiasi į savo po pasaulį išblaškytus vaikus. Eilėraštį skaitė poetė Alė Rūta-Abaciūskienė.

Jaunoji Detroito dainininkė Aldona Molytė puikiai atliko P.

Sarpaliaus "Lakštutę" ir "Dukružėlę". Džiugu matyti scenoje trečios kartos lietuvaite su tokia aiškia lietuviška tarena. Tai didelė garbė jaunajai dainininkei. Detroitiečiai norėtų dažniau matyti ją pasirodant.

Jaunasis pianistas Frank Janneck paskambino Mozarto sonatą D Major. Publikai reikalauiant pianistas paskambino dar vieną kūrinių.

Vilniaus operos solistė Sofija Adomaitienė Detroito scenoje jau nebe pirmą kartą pasirodė. S. Adomaitienė nevengia šios automobilų sostinės, o detroitiečiai ją myli. Esantieji Amerikoje lietuviai solistai gastrolieriai galėtų pasekti jos pavyzdžiu. Detroitiečiai mėgsta tuos mūsų menininkus, kurie negaili atskleisti savo meninio patyrimo ir talento lobyno.

S. Adomaitienės repertuaras buvo suskirstytas į dvi dalis. Pirmoji — lietuvių kompozitorių: Laumenskienės, Br. Budriūno, Kačanausko, St. Šimkaus kūriniai; antroji dalis Mozart, Brahms, Gounod, D'Albert.

Solistė sužavėjo klausytojus ir turėjo dainuoti pakartotinai.

A. Molytei ir S. Adomaitienei akomponavo muzikas Bronius Budriūnas, neseniai atvykęs iš Europos ir čia apsigyvenęs. S. Adomaitienė, Br. Budriūnui akomponuojant, padainavo jo paties kūrinius "Kas bernelio

sumislyta" ir "Marija, Motina malonių".

Koncerto užbaigė dešimties lietuvačių nuo septynių iki trylikos metų amžiaus tautiškais rūbais apsirengusios pašokio blezingėlės ir gyvatara. Malonu buvo žiūrėti šių mažyčių pirmąjį pasirodymą ir publika jas priėmė labai šiltai. Reikia turėti vilčių, kad ateityje šias šokėjas sutiksime Detroito scenoje ir dar kartu su tokio pat amžiaus "vyrais".

Koncertą užbaigė Elena Rauby dėkodama žiūrovams už atsilankymą ir kviesdama visus balsingus lietuvius stoti į Radijo Chora, kuris dabar bus vadovaujamas muziko Br. Budriūno, o tai yra choro pasisekimo laidas. E. Rauby linkėjo chorui tapti 100 dainininkų choru. Ir tikrai, jeigu pasiryšime — tokį chorą turėsime.

Koncertui pasibaigus — šokių abejose salėse ir puikus bufetas su skaniais užkandžiais ir gaivinančiu gėrimu.

Zmonių buvo abi pilnos salės. Tai buvo didelis malonumas Detroito lietuviams pamatyti puikias menines pajėgas scenoje ir pabendrauti savo tarpe.

Koncerto rengimo komisijai už tai galbys padėkų. Komisijos sąraštas įėjo Dr. E. Gurskaitė, E. Rauby, A. Rinkūnas, M. Sims, J. Domaiko, St. C. Douvan ir M. Smailienė.

J. Gliaudys

JAUKUS MOTERŲ POBUVIS M. KASE NAMUOSE

Detroito tarptautinis institutas pakvietė įvairių Detroito esančių tautų atstovus aukoti to Instituto naujų namų statybai (International Institut Building Fund). Visa naujojo namo statyba kaštuosianti per \$400,000. Kiekviena tauta galinti aukoti, kiek ji pajėgia; kvotos nenustatoma.

Tarptautinis Institutas siekia ugdyti solidarumą tarp įvairių Jungtinės Amerikos Valstybės gyvenančių tautų. Tam tikslui atsietai einama kultūrinio bendradarbiavimo keliu: rengiami tautų meno festivaliai, parodos ir tt.

Kaip kitiems, taip ir mums lietuviams tai labai dėkinga sritis pareikšti plačioms masėms mūsų savitą kultūrą — tautodailę, dainą, šokį. Tai žymiai prisideda prie mūsų tautos garbinimo, nes per Tarptautinio Instituto parengimus Amerikos visuomenė vis daugiau ima pažinti ir mus lietuvius, ir mūsų tėvynę Lietuvą.

Todėl Detroito lietuviai nusistatė įsijungti į Tartautinio Instituto darbą ir savo aukomis prisidėti prie Instituto naujų namų statybos fondo.

Gegužės 18 d. gražioje Detroito veikė Jurgio ir Marijos Kase rezidencijoje įvyko Moterų Sąjungos 54 kuopos pobūvis. Atsilankė daug kuopos narių ir moterų visuomenininkių. Kuopos pirmininkei M. Kase šį pobūvį surengti padėjo darbu ir

aukudamos vaišių M. Maita, M. Blake, E. Paurazienė ir V. Čepulionytė.

Viešnios pritarė Instituto užsibrėžtam tikslui. Jau nekartą lietuvių vardas figūravo Instituto parengimuose. Pereitų metų įvykusiame Instituto patalpose Seno Pasaulio Tautų bazare lietuviai turėjo gražų paviljoną, kur buvo išstatyta daug mūsų tautodailės dirbinių. Tautiniais rūbais apdengtos lėšės turėjo didelį pasisekimą lankytojų tarpe. Suprantama, kad ir ateityje mes negalime ignoruoti tokių gražių progų garsinti lietuvių vardą plačioje visuomenėje. Todėl ir ateityje lietuviai nusistatė dar glaudžiau bendradarbiauti su Instituto. Aukų surinkta \$50, kurie bus dalinasi įnašais į statybos fondą.

Jaukus pobūvis užbaigtas M. Kase padėkos žodžiu viešnioms už jų gausų atsilankymą ir suaukotą sumą.

Tenka dar paminėti, kad M. Kase yra ne tik energinga veikėja lietuvių moterų tarpe Detroito, bet ir geraširdė tremtinių gelbėjimo taktininkė. Šiomis dienomis J. ir M. Kase susilaukė jau ketvirto tremtinio, pargabento čion jų rūpesčiu.

M. Gliadienė

SUSIRGO S. DOUVAN IR A. KVEDARAS

Koncerte pasigedom S. Douvan, kuri buvo viena iš koncerto rengėjų. Vėliau teko sužinoti, jog ji yra rimtai susirgusi. Gegužės 16 dieną staiga susirgo muzikas A. Kvedaras. Gydytojas tvirtina, kad esąs išsinariņes nugarkaulis, bet liga kryptanti geroj pusėn.

S. Douvan ir A. Kvedarui linkime kogeičiausiai pasveikti.

K. P.

BROOKLYN, N. Y.

PAPUOS LIETUVIŲ KARIŲ KAPUS

Antradienį, gegužės 17 dieną, LAC klube įvyko antras naujojo lietuvių veteranų skuriaus — American Legion Lithuanian Memorial Post — susirinkimas. Nutarta gegužės 30 dieną papuošti visus įvairiose New Yorko kapinėse palaidotų lietuvių karių kapus.

Be to, tame susirinkime išrinkta pramogų komisija, kuriai pavesta surengti pobūvį. Komisijos pirmininku išrinktas Vitalis Bukšnaitis.

Gegužės 23 dieną delegatai dalyvavo Apskritis veteranų postų delegatų konferencijoje, kur šis postas buvo įvesdintas į organizaciją.

IS DARIAUS—GIRENO PAMINKLUI STATYTI KONFERENCIJOS

Gegužės 15 d. 2 val. po pietų Piličių Klubu salėje Brooklyne įvyko šio komiteto suaukta draugijų atstovų konferencija tikslu apkalbėti paminklo statymo reikalą. Dalyvavo septyniolika draugijų, daugiausia iš Brooklyno, kitos iš Maspetho, Great Necko, Cliffside ir New-arko, kurios prisistatė 61 delegatą. Dalyvavo keletas paskirų rėmėjų ir dešimtis valdybos narių. Taigi konferencija buvo gausi.

Nors komitetas dėjo pastangas gauti iš New Yorko miesto pareigūnų naują vietą paminklui statyti, bet liko atsakyta. Pasekmėje šio klausimo tapo užgirta pirmutinė vieta Lithuania Aikštėje Brooklyne, kurioje Dariui ir Girėnui paminklas bus statomas.

Paliktas senas komitetas, papildžius vietas ir pririnkus penkiolika naujų narių, kurių pareiga kvieisti šiam darbui prijauciančias draugas, paruošti paminklo projektą, sukelti daugiau pinigų ir užbaigti šį kilnų reikalą, kiek galima greičiau.

Po konferencijos toje pačioje salėje buvo suruoštas pasivaišinimas su įžanga \$1.50 asme-

Toronto ir Hamiltono lietuvius aplankius

Gegužės 14-15 dienomis Toronto ir Hamiltone mūsų rodomų filmų pamatyti buvo susirinkę apie 1,200 lietuvių, kurių tarpe 90% naujai atvykę į Kanadą D.P. Senųjų lietuvių paliginus buvo tik saujelė. Abiejose kolonijose lietuviškas gyvenimas lyg iš naujo gimsta ir auga. Paėmus abiejų kolonijas atskirai, tenka pastebėti, kad Toronte susidarė nemaža lietuvių kolonija, siekianti virš 2,000 lietuvių, nors organizuotumas tebėra vystymosi stadijoje.

Hamiltono visai jauna lietuviška kolonija yra žavėtino susiklausymo ir vieningumo pavyzdys. Čia tenka didelis kreditas.

Tarp kitko buvo staigmena Toronto naujai atvykusiems per antrą filmų seansą išgirsti p. P. Žiūrio kalbą. P. Žiūrys tenyškščius jaučiai nuteikė ir padrasino jų sunkioje būklėje. Tiek torontiečiams, tiek filmų rodytojui P. Žiūrio pasirodymas buvo malonus.

Tenka tikėtis, kad kelių metų bėgyje Toronto ir Hamilton, Ont., Kanada, bus dvi stiprios ir susiklausiusios lietuviškos kolonijos.

Vyt. Beleckas

STOK ! PATINKANČIŲ KLUBĄ... DUOK ELEKTRIŠKAS DOVANAS!

Idomu duoti dovanas, kurios yra laikomos metų metus — štai kodėl elektriškos dovanos yra tokios populiarios.

Ar tai yra toasteris motinai, ar skaitymui lempa žėvui, ar radijas vaikams, jūs visada galite rasti elektrišką dovaną, kuri atitinka jūsų reikalus ir pakeliamą kišeni.

Taigi įstokite į "Patinkančių" klubą. Duokit dovanas vestuvių, gimtadienio, mokslo baigimo, suakutinių ar kitomis svarbiomis progomis. Atminkit jei tai elektriškos dovanos, tai jos tarnaus ir patiks metų metus!

The Illuminating Company
ALWAYS AT YOUR SERVICE

KLAUSYKIT 'TEN O'CLOCK TUNES'

VISOS NAUJAUSIOS DAINOS — VISI ŽYMIŲSI ŽVAIGŽDĖS
Penkias Dienas Savaitėje—Pirmadienį iki Penktadienio
Rytais nuo 10—WGAR ir WICA • Vakaraus nuo 10—WHK

Tai yra dankas

LENGVAM ASMENINIŲ SKOLŲ ISMOKEJIMUI
Jūs galite susidaryti pigią paskolą "Bank of Ohio" kiekvienam tikslui — apmokėti sąskaitoms, skoloms, mokesčiams ir tt. — namams pataisyti ir pagerinti — namams pirkti ar išmokyti — finansuoti naujo ar vartoto automobilio pirkimą. Jums patiks mūsų draugiškas ir greitas paskolos patarnavimas.

Atsilankyk arba telefonuok MAin 8100
6 Offices—East Side, West Side, Downtown

— THE —

BANK OF OHIO

buvęs THE MORRIS PLAN BANK
921 Huron Road ir Skyriai

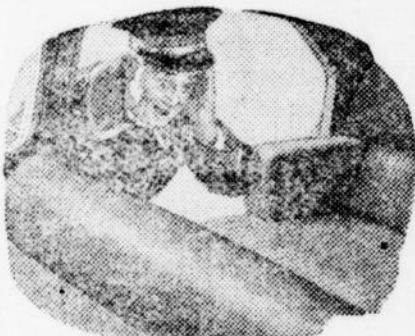
Klausk! Man akys išsoko!

Jūs nustebtumėt irgi! Šis Mr. Jones sako: "Nuvaryk auto į Sohio stotį... Mano sekretorius pasakys jiems, ką daryti".

Tik tada aš sužinojau apie "Sohio Secretary" po dangčiu. Dabar aš įsitaisiau tokį ir sau ir, tikėkit man, tai duoda tikrą vairavimo aritmetiką!

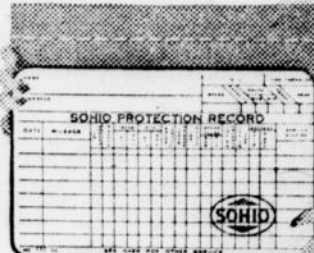
Na, kad būtumėt matę, kai pažiūrėjau į automobilį... jame nieko nebuvo! Bet visokių žmonių yra — aš atlikau įsakymą.

Išvaizduokit mano nustebimą, kai ten atidarė dangtį ir sako: "Mr. Jones nori 32 sv. oro į padangas, patikrinti bateriją ir ištepti".

Kių spėliojimų! Jokių užrašų! Jei Sohio tarnau-Puikus patarnavimas rūpestingam savininkui! Jototjas atžymni jūsų rekordą, jis puikiai žino, ko jums reikia!

Nereikia atsiminti... nereikia Sohio tarnautojui klausinėti, jeigu turit po dangčiu "Sohio Secretary"... Jis pasako visą istoriją... Ko jums nereikia ir ko reikia. Tai puiki apsauga jūsų automobilui, kaip banko knygelė... pasas per Ohio geriausiai automobilio priežiūrai ir didžiausiam važinėjimo malonumui.

Imk naudoti "SOHIO Secretary" nuo pavasarinio alyvos keitimo

WHEREVER YOU SEE THIS BANNER...

Painus yra kelias į laisvę...

17. Į Vakarus

(Tęsinys iš pereinio nr.)

Man jau buvo žinoma, kad tuo metu Lenkijos sienos apsauga dar nebuvo taip perdėta išpūsta, kaip tai praktikuojama sovietų: su spygliuotomis vielomis, išakėtai arimais ir visokiomis "mirties zonomis". Su Čekoslovakija buvo leidžiamas net "mažasis pasienio susisiekimas". Taigi, ir pasienio zonoje žmonės, palyginti, laisvai galėjo judėti. Tuo būdu, maniau, privažiavęs pasienį apsiuostysiu ir smuksiu.

Bet išėjo kitaip. Traukinys atvežė į pasienio stotį, kur beveik jokio kito judėjimo ir nėra: arba važiuok per sieną toliau į Čekoslovakiją (jei turi pasą ir vizą), arba aiškinkis, ko čia atvažiavai. Kas čia nuostabaus, jei patekau tiesiai ir be vingių... daboklėn! Še tau, ir planuok dabar!...

Nors nusivylimas tokia pirmą nesekme buvo didelis, bet reikėjo pradėti galvoti, kad bent švariai iš daboklės išsprūdus, kad tik neprasi-dėtų tardymai ir kratos. O tada jau būtų blogai. Bet ir vėl viskas baigėsi geriau, nei galima buvo tikėtis, ar "užplanuoti". Tik jau tiek daugiau vadovautis laime, negu protu. Mat, kareivukai, mane besaugodami, kaž kodėl buvo nutarę, kad čia pagautas kažin koks svetimšalis. Lenkas negi jįs taip durnai į pasienio sargybos spąstus!

Mano amerikoniškos cigarėtės dūmas vertė juos elgtis su manim mandagiai, kol vienas ne-drąsiai "išdriso", laužyta vokiečių kalba kreip-tis, ar nesutikčiau jam parduoti vieną cigarę. Ką čia parduoti, ėmiau ir visiems pasiūliau už-sirūkyti. Jų elgesys pridavė man drąsos ir vil-čių, o ir jėgos ramiai laikytis. Įkliuvęs jau vis-tiek buvau, tai kodėl nepabandyti su jais kad ir tokio špoto: suvaidinti amerikoną!

Vienintėliu "įrodymu" turėjau kito asmens jau senai nebetinkamą amerikonišką leidimuką apsigyventi amerikiečių okupuotoje Vokietijos zonoje. Iš pasieniečių išvaizdos ir laikysenos jau man beveik buvo aišku, kad jiems ne popieriuo-tekstas ir nesuprantama kalba, o antspaudas daugiau pasako. Lygiai kaip analfabetams ru-sėliams ar mongolams — antspaudas yra, tai ir viskas tvarkoj! Negi svarbu, kas ten para-šyta. Bet kad ne jų vienų valioj buvo mano liki-mas. Atėjęs puskarininkis "vokiškai" bandė man išaiškinti, kad neužilgo ateisias karininkas — jų šefas — mokąs angliškai, su kuriuo aš galėsiu lengvai išsiaiškinti dėl tolimesnio mano likimo... To dar būtų! Aš angliškai, tiesa, kadaise mo-čiaus gimnazijoje, bet su kuo nors aiškintis... kiek blogiau!

Nutariau, kad labai baimintis nėra ko. Arba drąsa ir žulumu laimėsiu, arba įvyks tai, ko jau išvengti nebegalima. Iš pirmų karininko žo-džių tuoj supratau, kad jo anglų kalbos mokėji-mas ne ką geresnis už manąjį. O jau akcentu, tai aš jį "nešu" keleriopai. Prisiminiau mokėtus žodžius, kuriuos dar nutariau papildyti neaiškiais ir man pačiam nesuprantamais garsais. Jei jau jis prisistatė mokąs angliškai, tegul sau ir ši-fruoja, ką aš pasakiau...

Nežinau, iš kur pas mane atsirado drąsos, bet pats vėliau stebėjaisi savo žulumu sugal-voti kaž kokią istoriją apie būtinus skubius rei-kalus Čekoslovakijoje ir apie grįžimą Varšuvon... Atsirado dar ir visokių argumentų, pateisinan-čių neturėjimą reikiamų dokumentų ir panašiai. Jei kas manęs būtų paklausęs po valandos, aš jau nebebūčiau sumezgęs tos istorijos ne tik angliškai, bet ir lietuviškai. Ar tai istorijai kas tikės ar ne, man jau ne tiek svarbu. Svarbu, kad po to pasikalbėjimo paspaudėme vienas kitam ranką ir, kareivių nusteblimui, sėdau į traukinį, vežantį j... Čekoslovakijos pasienio stotį!

Nors čekais aš per daug nepasitikėjau, bet, laimingai išsprūdus iš Lenkijos, maniau su jais ne blogiau susikalbėti. Ko labiausiai bijojaisi, tas jau liko užnugarį, tik svarbu neleisti lai-me vėl išslysti iš rankų.

Čekoslovakijos pasienio stotyje atsідūrus, pir-mas įspūdis buvo tikrai daug jaukesnis, negu Lenkijoje. Nesimantė tiek karščių sargybų, o tik muitininkai, geležinkeliečiai ir šiaip civiliai. (Taip buvo prieš trejus metus).

Ir čia muitininkams nebuvo kas su manim veikti, o pasų kontrolės valdininkas, kai paro-džiau (kad ir labai nedrąsiai) tą "geru antspau-dū" lapelį, mane gerokai čekiškai iškoliojo. Mo-kėdamas lenkiškai, nesunkiai supratau ir čekų keiksmų leksikoną. Jis, žinoma, nenorėjo taip lengvai manęs praleisti, bet aš tik traukiau pe-čiais ir nudaviau nieko nesuprantas, ko jis taip šūkiauja, permečiau koją ant kojos ir ramiai už-traukiau iš savo "Camel" atsargų. Vis nenusto-damas rėkauti kaž ką pikto ant amerikony, jis baigė tikrinti kitus keleivius, numetė mano lapuką ant stalo ir išėjo. Jo padėjėjas (taip man atrodė), jaunas vyrukas, paėmė tą mano "doku-mentą", įteikė jį man ir pakvietė eiti su juo. Maniau vėl turėsiu reikalo su dabokle, bet pate-kom... stoties bufetan, kur išgėrėm pirmą bo-kalą čekiško alaus.

Pasienio stotelė maža, o pasienio žmonės tikri provincijalai. Kiek bufete buvo žmonių,

visi į mane žiūrėjo, kaip į baltą žvirblį. Gal būt, kad mano ramus laikymasis "pono viršininko" šūkavimų metu sudarė jiems įspūdį, jog tai šalto žmogaus to "amerikono" būta... O man kulnys svilo, kad tik greičiau iš tų visų pasienių!

Begurkšnojant alų, prisistatė geležinkelietis ir mandagiai pasiūlė pirkti bilietą tolimesnei kelionei. Turėjau kiek čekiškos valiutos. Maniau, kad jos turiu daug, o pasirodė, kad neužtenka bilietui į Pragę. Geležinkeliai Čekoslovakijoje labai brangūs. Turėjau keletą dolerių, bet ne-sinorėjo juos tuoj pat išleisti, žinant dar čekų "pirklišką gyslelę". Pasiūliau likusius savo zlo-tus ir turėjau leistas čeko apgaunamas. Man tie zlotai vistiek buvo jau neberekalingi, tas jau buvo aišku, todėl jį tai nekrepčiau dėmesio. Laimingai atsivėlė su Lenkija, nesigailė-jau nei jos valiutos.

Jaunojo čeko ir gerai uždirbusio mūsų va-liutos transakcija geležinkeliečio maloniai išly-dėtas, sėdo naujai įskeptas "amerikonas" trau-kinin Prahos link...

18. Pakeliui į Pragę

Nors buvau pralindęs tik pro geležinės už-dangos prievartę, bet Čekoslovakijoje pasijutau lyg ir tyresnėje atmosferoje.

Geležinkelietis bendrakeleiviams mane pri-statė, kaip amerikoną, bet trumpo susisiekimo traukinyje sutikti mokantį angliškai neteko bi-jotis. O už pusvalandžio reikėjo persėsti į grei-tąjį traukinį, kur jau turėjau būti laisvas nuo panašių "rekomendacijų".

Įvažiavus į Čekoslovakijos anglies pramo-nės miestą Bohumin, stotyje jau laukė senai nematytas, tvarkingas, su sveikais langais (!), švarus ekspresas. Nors keleivių buvo nemažai, bet gavau patogiai atsistėti ir galvojau, kad iki Prahos galėsiu sau ramiai leisti pailsėti nervams po tokio įtempto "vaidinimo". Bet kur tau! Pra-sidėjo neišvengiami keleivių pasikalbėjimai, į kuriuos buvau automatiškai įtrauktas. Užklup-tas vieno bendrakeleivio smalsuolio turėjau prisipažinti, kad šiame krašte esu svetimas. Lai-mė, kad čekų smalsumas nenuejo taip toli, kad turėčiau vėl kombinuoti kokią naują biografiją. Užteko tik paminėti, kad važiuoju iš Varšuvos ir nesu lenkas.

Pakeliui į Pragę negalėjo likti nepastebėti sotūs ir gerai apsirengę žmonės, švarios ir gerai užlaikomos stotys, beveik elegantiški stočių pa-reigūnai. Stotyse nebuvo tų šimtų vaikų ir mo-terėlių, vienas už kitą garsiau rėkiančių siūlant saldų vandenį ar cigaretės spekuliacinėmis kainomis. Jokios "gatvinės prekybos", lydimos ausį rėžiančių klyksmų ir keiksmų. Kiekvieno atveju, krašto civilizacijos laimėjimų dar nebuvo nubloškę jokie sukrėtimai, jokios naujos politi-nės tendencijos. Jos politinė situacija kad ir pakitėjo, bet iš Lenkijos atvykęs vis tiek jau-teisi lyg oazėn patekęs.

19. Aukšinė Praha "politinės mados" šešėliuose

Čekai jau turėjo reformavę savo valiutą ir auksu pagrįsta krona buvo kur kas brangesnė, negu Leningrade spausdinami "lenkų" zlotai. Bet ir čia, pagrindiniams gyvenimo reikalam leidžiantis rinkon tik ribotomis normomis, pa-grindinė valiuta, kaip ir visur tokiais atvejais — buvo amerikoniška cigarėtė... Ir gerai, kad "nesismulkinau" jų įsigydamas! Jos dažnai man atstojo ne tik valiutą, bet kartais ir būtinus do-kumentus. Tokiu būdu, mano didelis noras Pra-hoje reikiamai pailsėti ruošiantis tolimesnėn, dar vis neaiškion kelionėn, išsipildė. Kad ir kuk-liame viešbutyje, bet ramiai ir saldžiai išsi-miegojau.

Pusryčiams teko pasisotinti obuoliais ir sly-vomis, kurie čia, dėkui Dievui, buvo laisvai pa-ravinėjami. Šiaip visi maisto produktai buvo nor-muoti, o kortelės tokiems keliauninkams kas gi duos...

Išėjus iš viešbučio, stoties rajone ir miesto centre pasijutau vėl, po ilgų ir nuotykingų metų, vakarietiško didmiesčio vandenys. Gyvas žmo-nių ir susisiekimo priemonių judėjimas, krautu-vės pilnos įvairių prekių, laikraščių kioskai tur-tingi vietinė ir užsienio spaudoje. Prisipirkau visų pakraipų vietinės spaudos, kad bent trumpai susipažinčiau su čekų gyvenamojo momento nuo-taika, ypatingai sąryšį su prasidedančia Pa-ryžiuje taikos konferencija. Pavartius spaudą, tuoj metėsi į akis stambiu šriftu patiekiamą ži-nia, kad konferencijoje dalyvaus ir... "Balti-jos respublikų užsienio reikalų ministeriai"... Taigi, čekų oficialioji žinių agentūra jau buvo linkusi rodyti linksmą miną...

Taip besilankiojant ir besizavint krautuvių vifrinų rodomais turtais, kavinių ir juse kavų girkšnojanti elegancija, toli gražu, ne prole-tariškos išvaizdos žmonių laisvumui ir savim pa-sitenkinimui, dingo ir mano mažavertisumo sa-vijauta. Bematant ir aš jau sėdėjau patogiai fo-telyje ir, užsisakęs kavos, gilinausi toliau į čė-ky spaudos dienos problemas. Ta proga per-skaiciau žinutę ir apie tai, kad prieš porą naktų

(Pareikta į 4-tą pusl.)

Geras Amerikos pilietis neišsižada savo kilmės ir nebijo kovoti už protėvių šalies laisvę

A. A. Olio įžanginė kalba Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos seime, gegužės 21 d.

Ieškodami tinkamesnių kelių mūsų organizaciniam gyvenimui ir geresnių priemonių poli-tiniam darbui, mes šiandien ren-kamės krūvon, kad solidarai ir bendromis jėgomis galėtume pa-reikšti mūsų valią, galėtume at-sinaujinti, susitiprinti ir sek-mingiau keliauti į priekį. Gal kas pasakytų, kad mes tokius susirinkimus — seimus darome nebe pirmą kartą. Bet šį kartą mūsų susirinkimas yra ypatin-gas: jis turi nepaprastą tikslą ir įvyksta nepaprastose aplinky-bėse.

Visi darbai buvo pašvęsti Lietuvos išlaisvinimo sie-kimui

Amerikos lietuviai-tautiečiai per eilę metų dalyvavo visuome-nė ir politinėje veikloje su keliomis savarankiškai veikiančiomis organizacijomis. Su dide-liais energijos ištekliais, su žmonių neribotu pasišventimu yra pasiekę atlikti nemažai ver-tingų darbų. Tiek Amerikos sluoksniuose mes esame užėmę reikšmingą vietą ir įsigiję ver-tingo pasitikėjimo. Tada mums leido aktingiau pasireikšti ir Lietuvos laisvinimo reikale. Ir kadangi tautinė srovė tuo kartu nebuvo AL Taryboje, tad šis reikalas nuo pat pradžios komu-nistų agresijos Lietuvoje suda-rė Amerikos lietuviams-tauti-ninkams jų gyvenimo, jų mas-tymo ir jų veikimo patį pagrindi-nį tikslą. Lietuvos laisvės ide-alas buvo LVS, ALM ir ALTC keliarodė politiniame darbe. Ką tik darėme, mūsų akys žvelgė į mūsų pavergtos žemės skau-smingą padėtį; mūsų širdys nuolat pergyveno Lietuvos žmonių sunkią tremtininkų da-lią. Ir mes galime didžiuliais, kad per savo energiją, budrumą ir aukas mes esame atidavę didelę duoklę Lietuvos bylai. Mes jautėme, kad joks pasiau-kojimas negali būti per dide-lis ten, kur reikalauja mūsų pri-gimtoji prievolė.

Turim neatidėliodami su-sirūpinti lietuviškumo iš-laikymu čia

Šiandien, kada Tautinė Srovė yra įsijungusi į Amerikos Lie-tuvių Tarybą, tad prie pasikei-tusių sąlygų mes susirenkame į tolimiausią Amerikos vietą. Susirenkame ne asmeninės naudos ir ne paikos garbės vedami. Susirinkome sudaryti vieną, ga-lingą, autoritetinę Tautinės Srovės Organizaciją. Visi mes trokstame, kad mūsų bendroji dvasinė jėga sustiprėtų, kad su didesniu saviu galėtume kal-bėti už mūsų tautinius reikalus ir už Lietuvos ateitį. O mūsų tautiniai reikalai Amerikoje šaukte šaukia mūsų srovės dė-mesio, planingėsio darbo ir pilnesnio supratimo.

Patys esame liūdininkai ge-stančios lietuviybės Amerikos kontinente. Ne tik jaučiame, bet ir aiškiai matome besitartinant tokius metus, kada lietuvių ben-druomenė Amerikoje galutinai gali iširti svetimųjų jūroje. Neieškant priežasčių, kaip gausi lietuvių bendruomenė prarado didelę dalį savo tautinės sąmo-nės, mes stovime prieš labai rimtą ir sunkų uždavinį, kurio sprendimą negalima atidėti to-limesniai laikui. Kaip šį užda-vinį sėkmingai išspręsti — sei-me bus kalbama atskirai. Taip tarpu aš sau leidžiu pabrėžti, kad Tautinės Srovės darbo pati didžioji dalis turėtų būti nu-kreipta į lietuviybės atlaikymą Amerikoje. Nereikia manyti, kad bus lengva to tikslo pasiek-

ANTANAS A. OLIS
Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos
Pirmininkas

ti. Čia reikės ieškoti būdų, kaip suderinti senesnę kartą su jau-nesne, kaip įtraukti ne tik jau-nimą į mūsų lietuviybės darbą, bet ir naujakurius. Bet kai yra valios ir kai yra aištos konkre-čiam darbu, beveik visados ga-lima tikėtis gerų rezultatų.

Susipratęs lietuvis — ge-resnis amerikietis, negu tas, kuris gėdisi savo kil-mės

Tautinės srovės veikimas pri-valo būti toks, kad lietuvių vie-nybė niekados ir niekur nebūtų pažeista. Aukštai vertindami sąžiningą bendradarbiavimo dvasią, mes privalome kontroliuoti savo veiksmus ir savo žodžius, škrupulingai žiūrėdami, kad Amerikos lietuvių solidarumas bendruose siekimuose būtų iš-laikytas. Tuo būdu mes platin-sime mintį, kad siauri partiniai akiračiai būtų uždengti plačios pažiūros į mūsų, kaip Amerikos gyventojų, pareigas ir mūsų, kaip Lietuvius Tautos vaikų, pri-gimtines prievoles. Mes esame Amerikos visuomenės dalis; gy-vename tos visuomenės politi-ko ir kultūros aplinkumoje ir vienaip ar kitaip esame tos ap-linkumos veikiami. Iš kitos pu-sės — turime savo atskira tauti-nę sąmonę, turime atskirą į visuomeninę aplinkumą su vi-sais mūsų lietuviškos kultūros savumais. Ir reikšdamiesi po-litikos bei kultūros darbe mes turime surasti darnumą tarp mūsų amerikoniškos valstybi-nės sąmonės ir mūsų tautinių sąvūmų. Aš esu giliai įsitikinęs, kad galima būti ir geru Ameri-ko piliečiu ir geru lietuviu. Pa-sakysiu net ta, kad žmogus, ku-ri yra geras lietuvis, bus geres-nis Amerikos piliečiu, negu tas Amerikos pilietis, kuris slepia arba gėdijasi savo lietuviškos kil-mės.

Tik lietuviškumas yra mūsų visuomeniško vei-kimo pagrindas

Tautinei Srovei nerūpi nei lietuvių tikėjimas, nei jo visuo-meninė padėtis. Ji reikalauja tik vieno dalyko: kad jis būtų geras lietuvis. O geras lietuvis mūsų manymu yra tas, kas brangina savo tautos istoriją,

kas nesigėdi savo kilmės, kas padeda lietuvių tautiniams sie-kimams, kas kovoja, kad Ame-ricos laisvės principai būtų pri-taikinti Lietuvos tautai, kas dabar užjaučia Lietuvos nelai-mes ir kas ateityje mokės džiaugtis jos pasisiekimais. Tvarkydamiesi tokiu kiliu ir tokiu plačiu lietuviybės pagrindu, mes turime teisės atsto-vauti tą Amerikos lietuvių vi-suomenės dalį, kuriai tautinė sąmonė yra brangiausias as-mens vertės ženklas. Tą pagrinda mes dedame visai Tautinės srovės veiklai ir tuo pagrindu mes šaukiame visus geros valios lietuvius į darbą.

Pasaulyje dar reikia ko-voti už laisvę...

Šalia tautinės sąmonės pa-laikymo ir ugdymo Amerikos lietuvių visuomenėje. Tautinė Srovė siekia, kad kiekvienas lietuvis be paliovos ugdytų sa-vąją laisvės meilę. Tik laisvas žmogus laisvoj tautoj tegali su-rasti tvirtą pagrindą savo kū-rybai. Be asmens laisvės, be sąžinės laisvės ir be žodžio lai-svės visokia žmogaus kūryba te-gali duoti tik suklastotų rezul-tatų. Be laisvės ir jokia tau-ta negali pareikšti savo pilnų galių medžiaginės ir dvasinės pažangos srityje. Be laisvės ji nyksta ir gelsta kaip rudens lapas...

Dabartiniam pasauliniame is-torijos laikotarpyje visai žmoni-ai stovi prieš akis laisvės kla-simas. Jis baugina ištisus kon-tinentus ir ištisas tautas. Gali-ma sakyti, visas pasaulis šian-dien klausia, kada ir kaip iš-nyks baimė rytojaus, baimė, ku-ria lydi ir visa eilė naujų bai-mių: ekonominis skurdas, as-meninė vergija, karo baiseny-bės. Didieji diplomatijos mūšiai iki šiol nedavė laimingo spren-dimo. Ir toliau eina mistiškas, egoistinis ir nepadoriausias žai-dimas su tautu ir žmonių liki-mais. Imperialistinis Maskvos komunizmas savo sudėtingu vei-klos tinklu siekia suklaidinti ki-tas tautas ir daro viską, kad sumažėtų laisvų tautų budrumą. Apgaulinga ir įžūli propa-ganda, sklaidžiama visose ša-lyse, nuodija kiekvieną dieną laisvų tautų solidarumą, o pa-vergtoms tautos skiepja nu-sivylimą ir bevališkumą. Karo metu platinama viltis, jog vi-

šos tautos, išvaduotos iš ger-manistikos tiranijos, galės sa-varankiškai tvarkytis ir pri-klausyti laisvų tautų bendruo-menei, ta viltis išnyko, kaip niekados nebuvo... Jos vietą užėmė įsitikinimas, kad pasau-lis yra valdomas egoizmo.

Turime stengtis pabudin-ti teisingumo ir garbės sąžinę

Amerikos Jungtinės Valsty-bės visą karo metų stovėjo priekyje visų tauriausių pareiškimų dėl žmogaus ir dėl tautų laisvės. Amerikos materialinė galybė buvo pasitikėjimo verta garantija, kad tie taurieji pa-reiškimai vieną dieną bus įgy-vendinti. Jau eina šešti metai, kai hitlerinė tiranija panaikin-ta; bet taip pat eina šešti me-tai, kai už geležinės uždangos siautėja Maskvos teroras; še-šti metai, kai raudonoji bacila atkakliai graužia Amerikos ir visų kitų laisvų valstybių pa-matus. Ir Amerikos politikos vadovaujantieji žmonės visa tai mato ir girdi, o vis dėl to nesu-randa valios pasipriešinti ir energingiau stoti už pavergtų tautų amžinąją teisę gyventi laisvai.

Mes niekas negalime žinoti, kaip ilgai tęsis Amerikos val-džios snaudulys Lietuvos atžvil-giu... užmigdęs teisingumo ir garbės sąžinę. Gal dar ilgai reikės laukti pilno ir neekly-stančio pabudimo.

Mes nešame dalį atsako-mybės už Amerikos po-litikos moralę

Kova dėl tautų nepriklauso-mybės gal niekam Amerikoje nėra taip suprantama ir taip jautriai pergyvenama, kaip mū-sų Amerikos lietuvių. Mūsų tė-vų šalis buvo pirmoji auka Maskvos klastingosios politikos. Jai — drauge su kitomis Bal-tijos valstybėmis — pirmajai buvo išpėsta laisvė. Mūsų mo-tutės Lietuvos vaikai pirmieji buvo pasmerkti ištremti. Lietu-va pirmoji buvo smurtu įtrauk-ta į didelių jos kentėjimų vorti-nę. Mums rieda ašaros ir mes turime teisės ir prievolės rei-kalausti, kad Maskvos našta Lie-tuvai būtų panaikinta. Mes esa-me Amerikos piliečiai, mes ne-šame savo dalį atsakomybės už Amerikos politikos moralę, už Amerikos ištikimybę duotam žodžiui, už jos gera varda. Ir todėl mums ne vistiek, kokiais dėsniais bei išrovakimais yra vedama Amerikos užsienio po-litika.

Amerikos lietuvių visuomenė iki šiol dar mažai rūpinosi klausimu, kiek ir kaip Amerikos politika padeda pavergtoms tau-toms. Galėtum pasakyti, jog Amerikos lietuviai lyg nedrįso tarti žodį, lyg nepasitikti savo jėgomis, lyg nenori naudotis teisėmis, kurias jie pagrįstai turi, kaip Amerikos piliečiai. O mūsų teisė yra kiekviena proga — visur ir visados — aiškiai ir be baimės pasisakyti dėl Amerikos valdžios pasielgi-mų, kurie kenksmingu būdu atsiliepia į tuos Amerikos lai-svės principus. Sąžiningas ir energingas jų vykdymas tarp-tautinėje plotmėje tikrai sugrą-žintų Lietuvai nepriklausomybę.

Turim geriau susiorgani-zuoti, kad mūsų nuomonė būtų įtakingesnė

Mes, tautinės srovės dalyviai, susirinkome duoti organizaci-nius pagrindus vieningesniai darbu, stipriau susiorganizuoti, kad mūsų pažiūros būtų įtakin-gesnės bendrose lietuviškose organizacijose ir lietuviškoje visuomenėje.

Dienos Klausimais

Redaktorius—VINCAS RASTENIS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, O.

KAS DABAR?

SEIMAS New Yorke įvyko. Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga įsteigta. Slenkstis, kuris Tautinės srovės susiorganizavime buvo vis dar prieš akis, dabar jau peržengtas. Tad — kas dabar?

Tautinės srovės organizuotai veikimas ne pirmą kartą pasižymėjo gausiais ir nuotaikingais seimais. Dabar kartą pasižymėjo gausiais ir nuotaikingais seimais. Daugelis ir šiandien dar mini didžiulius Misijos seimus Washingtono ir New Yorke, kuriuose tada dalyvavo daugelis ir tokių, kurie nuo bet kokios srovės, net ir nuo grynai tautinės, kasdieniniame veikime laikosi nušaliai. Dalyvavo, nes tikslas buvo nepaprastas. Ir tų seimų vaisiai nebuvo paprasti. Jais buvo pralaužtas kelias Lietuvos vardui ir amerikiečių visuomenę ir Amerikos valdžios sluoksnius.

Jei šiandien Amerikos Kongresas atžymi Lietuvos nepriklausomybės dieną, jei visa eilė gubernatorių skelbia tą dieną lietuvių šventę specialiomis proklamacijomis, lietuvių ir Lietuvos reikalas amerikiečių tarpe jau yra plačiai žinomas, tai gana žymia dalimi tas yra tų seimų, tam tikslui ir šauktų, vaisiai. Tie seimai parodė kelią, "platesnius vandenius", į Amerikos visuomenę, kuri teisingam Lietuvos reikalui nelieka kurčia, jeigu ji ją tuo reikalu kas prakalba. Todėl ne veltui anų seimų dalyviai net ir po kelerių metų juos su pasigėrėjimu ir net su pasididžiavimu prisimena.

Bet tų seimų yra ir viena silpna pusė. Jie švystelėjo, kaip meteorai, kaip šviesiai užsidegančios žvaigždės, ir po to liko daugiausiai tik atsiminimai. Jie nukreipė visą savo dėmesį į amerikiečių sudominimą lietuvių balsu tuo metu, bet nesukūrė tvirtos pastovaus organizuoto veikimo. O ju uždegto liepsnos turi būti nuolat, nepasitraukiant ir rūpestingai kurstomos, kad neišblėstų.

Šis seimas, kuris pereitą sešadienį ir sekmadienį įvyko New Yorke, tuo ir skiriasi nuo ankstyvesniųjų Tautinės srovės veikėjų rengtų seimų, kad jo svarbiausias dėmesys šį kartą buvo nukreiptas į tinkamesnį pastovų susiorganizavimą ir pastovų organizuotą darbą.

Siam pastovumui, nuolatiniam veikimui palaikyti, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos įstatuose numatyta, kad ji turės organizaciniam darbui reikalų vedėją, o jei bus galimybė ir reikals, tai ir kitus laikinius ar nuolatinius to darbo "sukėjus".

Suprantama, kad visi organizacijos nariai negali labai daug laiko pašvęsti organizuotam veikimui. O tų darbų yra labai daug. Todėl svarbu, kad organizacija turėtų kam pavesti atlikti tuos darbus, kurių negali atlikti visi, bet kuriuos turi atlikti kas nors už visus.

Pirmas dalykas, kuris turi būti padarytas, tai tinkamas organizacijos skyrių susitvarkymas. Niekai bus iš visų programų, iš visų idėjų ir iš visų gražių žodžių apie lietuviškumą palaikymą, apie Lietuvos laisvės kovos rėmimą ir apie visus kitus gražius sumanymus, jeigu pajėgos nebūs tinkamai sutvarkytos.

Todėl dabar reikia nuo to ir pradėti. Ten, kur buvo tautinės srovės jau organizuoti vienetai, jiems nedelsiant reikia susausti susirinkimus, gerai susipažinti su naujais įstatais ir formaliniu atžvilgiu prie jų vienodai prisiderinti. Į tuos susirinkimus turėtų būti kviečiami ne tik tie, kurie jau buvo senose narių sąrašuose, bet taip pat ir visa eilė tų, kurie prijaucia tikslams, išdėstytiems naujuose Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos įstatuose. Reikia kviešti ir senus šio krašto gyventojus lietuvius, ir naujai atvykusius. Pasirenkant vietinę vadovybę — atsizvelgti ne tik į tai, kad būtų traukiami ir darba, kurie jau daugelį metų tą darbą dirbo, bet reikia paieškoti ir naujų energingų jėgų.

Paskui reikia susižinoti su organizacijos vadovybe ir patirti, koki darbai visos organizacijos darbų plane yra numatyti atlikti pirmoje vietoje. Vietiniai sumanymai neturėtų būti niekinami, bet reikia atminti, kad didesni dalykai gali būti padaryti, jei juos darys visi vienu metu, nuo vieno kranto ligi kito.

Vienas iš artimiausių darbų be abejo šiuo metu bus lietuvių dailės parodos visomis įdomiomis rėmimas. Kaip tai reikia daryti, vadovybė duos nurodymų. Bet svarbu, kad visi prisidėtų kuo plačiau, kad lietuvių ir Lietuvos vardas per tai plačiau ir geriau būtų pažintas Amerikos visuomenėje.

Prie šio darbo bematant prisilies ir visa eilė kitų kultūrinių darbų, kurie visi drauge turi ir savo rūšies politinės reikšmės — politinės ta prasme, kad jie prisideda prie Lietuvos laisvės kovos pozicijų pastiprinimo.

Lietuvai Vaduoti Sąjungos ligšioliniai nariai todėl neturi pamato pagyvoti, kad, štai, dabar jie jau yra atitraukę nuo Lietuvos vadavimo darbo. Kai kas yra pagalvojęs, ega, — įstojome į Tarybą, atidavėme jai pagrindinį savo uždavinį, tai dabar nebeturime ką bedaryti... Tai klaida.

Kaip toje psalmėje kalbama apie Viešpaties garbinimą vargonais ir cimbolais ir visokiais kitokiais irankiais, taip ir Lietuvos labai dirbamas visokiais būdais ir visokiose srityse. Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga ir nuo politinių žvgyių Lietuvos išlaisvinimo reikalais neatsisakė, o tik ryžtasi juose dalyvauti drauge su ki-

PARYŽIAUS DERYBOS

Pirmą dieną susitikę keturių didžiųjų vastybių ministeriai Paryžiuje gana lengvai susitarė dėl dienotvarkės, nes Višinskis priėmė kitų trijų pasiūlytą dienotvarkę.

Tiesa, jis pasiūlė, kad būtų svarstomas ir Japonijos klausimas, tačiau dėl to per daug ne užsispyrė.

Bet greit atėjo sunkumai. Visų pirma, Berlyne kilo didelis streikas: vakarų zonos geležinkelių darbininkai sustreikavo, kai jiems rusų zonoje buvo išmokėtos algos menkavertėmis rusų išleistomis markėmis. Streikas tebesitęsia. Kai kuriose vietose rusų geležinkelių policija šaudė į streikuojančius. Du užmušti, daug sužeisti.

Rusų kontroliuojami geležinkeliečiai trečiadienį apšaudė vakarų zonos svarbiuosius punktus. Geležinkelių susisiekimas sustojo. Ir, nors blokada

jau nuimta, Berlynas vėl maitinamas angly-amerikiečių lėktuvais.

Tai yra laiku duotas įspėjimas dalyvaujantiems derybose, kuris rodo — susitarsi ar nesusitarsi, o bolševikai vis vien darys savo...

Višinskis reikalauja, kad Vokietija būtų sujungta. Vakariečiai atsako — gerai, bet tik ta tvarka, kuri jau nusistatyta vakarų zonoje. Nes čia visi reikalauja eina geryn, o rusų zonoje — prastai. Todėl reikia priimti tą tvarką, kuri geriau veikia. Višinskis su tuo nesutinka.

Višinskis reikalauja reparacijų iš Vokietijos. Achesonas sako, kad Vokietija neturi perviršiaus, kad galėtų ką duoti rusams. Jeigu iš Vakarų Vokietijos būtų imamos reparacijos Rusijai, tai išeitų taip, kad iš tikrųjų jas mokėtų Amerika.

Tokiu būdu, vos buvo paliesiti du svarbesni reikalai, tuojau paaiškėjo, kad vienodo nusistatymo nėra.

Amerikos delegacija rengiasi pasiūlyti taikos sutarties projektą su Austrija, dėl kurio ligi šiol niekaip negalėjo susitarti ministerių pavaduotojai.

Faktiškai Berlyno blokados atsinaujinimas derybų nuotaiką visiškai apsunkino.

tomis lietuviškoms patriotinėms srovėms. Bet šalia politinių žvgyių yra dar daugiau būdų Lietuvai padėti, kurie daugelio yra užmiršti, arba nepajėgiami panaudoti. Juos turime atsiminti, juos turime iširti ir juos panaudoti.

Svarbiausia, kad šis seimas, kuris jau praėjo, būtų tik organizuoto veikimo naujo laikotarpio pradžia ir pamatas, o neiskas. Ir kad kiekvienas narys nepasilikytų tik laukdamas ką iš kitų išgirs, bet ir pats pagalvotų, ką jis naudinga veikimui gali sumanyti, ar kuo prisidėti jau prie esamo sumanymo įvykdymo.

Paprasčiausias būdas prisidėti prie organizuoto veikimo, yra... finansų sukėlimas tam darbui. Tai yra kartu sunkus ir lengvas darbas. To reikia ir apie tai kiekvienas organizuotas būrelis turi pagalvoti, sumanyti būdu finansams sukelti. Bet to maža. Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos skyriai neturi tiek nusizeminti, kad pasidarytų tik pinigų sukėlimo būreliais ir visus kitus darbus paliktų centrinei vadovybei. Ne, jie turi pasidaryti lietuviško visuomeninio-kultūrinio judėjimo, gyvumo, santykiavimo židinį. Jie turi būti toki, kad jie būtų jaučiami visuomenėje, kad jų sumanymai, iniciatyva išjudintų vis didesnius lietuviškos visuomenės sluoksnius.

Jie toki bus, jei nepasitenkins vien tik klausimu "Kas dabar?", bet atras ir atsakymą į tą klausimą. Reikšmingas visuomenėje yra ne tas, kuris tik klausia, "Kas dabar?", o tas, kurį kiti to pradeda klausiti, matydami, kad jam netrūksta sumanumo surasti reikalingiausius, naudingiausius ir labiausiai laukiamiems, visuomenėje džiaugsmo sukeliantiems darbams.

ŠITAIŠ ŽODŽIAIS PRASIDĖJO TAUTINĖS SROVĖS SEIMAS

LIEUVIŲ TAUTA, išbandyta šimtmečių kovose dėl teisės gyventi laisvai savo bočių šalyje, vieninga valia siekia ir sieks išlaikyti savo tautinę samonę, savo kalbą ir savo kultūrą.

LIEUVIŲ TAUTA, trokšdama bendradarbiauti visuotinoje žmonijos kuryboje ir vykdydama Praamžiaus valią be paliovos kilti žmogui ir pažangos viršūnės, reikalauja, kad jos vaikai perduotų tautinę gyvybę iš kartos į kartą,

reikalauja, kad jos vaikai savo darbu, turtu, mokslu ir pasiaukojimu prisidėtų prie Lietuvos ir lietuvių dvasinės ir medžiaginės gerovės pakėlimo.

LIEUVIŲ TAUTOS gyvybei išlaikyti, Lietuvos laisvei apginti ir saugoti kiekvienas lietuvis turi prigimtą pareigą būti visur lietuviu.

Susirinkę po vienybės ženklu mes šaukiame visus Amerikos lietuvius suteikti savo jėgas lietuvių platesniam atgaivinimui;

šaukiame visus lietuvius į darbą, kuris paliktų būsimoms kartoms vertingą pasididžiavimą jų tėvų bei senelių palikimais.

Pradėdami šį Seimą, mes prašome Visatos Kūrėją, kad mūsų valia Lietuvių Tautos amžiniems siekimams vykdyti būtų palaiminta darbais ir aukomis.

Laisvoji valanda

Lietuviškai

su vištom pasikalbu...

Ištraukos iš operos dainininkės laiško, be jos žinios patekusio į spaudą.

...atvažiuoju į Halifaxą, Kanados uostą, 1948 m. birželio mėn. 19 d., tuojau gavau baisų smūgį — paskyrė mane į vieną vargingiausią Kanados N. Brunshviko provinciją, mažą Bathursto miestelį. Paskyrė, tiesa, labai turtingon anglių šeimoni. Visi tos šeimos nariai man buvo labai malonūs, išskyrus senąją šeiminkę, na, o ta šeiminkė — tikra ragana...! Pradžioje dėl to įkritau tokion neviltingai; jog juodžiausias mintys galvon lmdo, bet vėliau... Šuo, sako, ir kariasas pripranta. Tiesa, dėl visko, nedaug tikėdamasi, parašiau į Torontą, prašydamas pagalbos. Nors rašiau nepažįstamiems savo tautiečiams, bet juk esama gerų žmonių: sužinojau, jog stengiamasi mane perkelti į Torontą. Iš tikrųjų, po kurio laiko mane pakvietė vietinė darbo įstaiga, kuriai, tur būt, buvo pavesta iširti mano skundą. Aš toje įstaigoje tiesiog ir pasakiau: geriau vežkit mane atgal Vokietijon, bet čia, tokiame užkampy ir dar su tokia bauria šeiminkine, sakau, jokių būdų negaliu gyventi...! Po ilgai trukusių derybų sutiko pagaliau mane perkelti į kitą vietą (apie Torontą patarė nė negalvoti, kol sutarties laikas nepasibaigęs).

Praėjus kai kuriam laikui, išvykau į didesnį Moutcono miestą. Stotyje mane sutiko dvi ponios: viena pasisakė esanti darbo įstaigos atstovė, kita mano naujoji darbdavė — šeiminkė, kaip vėliau paaiškėjo, 40 metų panelė. Daug nekalbėjo. Paprašė sėsti automobilin ir važiuoti. Važiavom, važiuom... Pradėjau nerimauti: juk džiaugiasi galėsianti bent didesniai mieste gyventi, o matau, kad jau iš miesto išvažiuom. Išsigandus klausiu — kur gi vežate? Į farmą, tarė naujoji šeiminkė, ten, girdi, serganti jos teta, kurios namą ir ūkėlį man teksia tvarkyti. Nesibaimink, sako — tik 7 mylios nuo miesto.

Nutilau ir susimąsčiau. Vilties, vienok, nenustojau, nes, dar neprivaziavus naujos darbo vietės, jau buvau apmetus pabėgimo planą. Ačiū Dievui, jo vykdyti neteko. Magnetic Hill, taip vadinama mano gyvenamoji vieta, yra šioks toks turizmo centras. Mano šeiminkė turi ten suvenyrų krautuvę ir, pasirodė, esanti labai geras žmogus. Jos teta labai sunkiai sirgo ir netrukus mirė, o aš pasilikau ir toliau šeiminkinkauti farmoje. Lesinau septynias vištas ir tai buvo, prašau patikėti, didžiausias mano dienos malonumas, nes su vištelėmis kuo puikiausiai susikalbėjau... lietuviškai. Lietuvių, mat, šioje apylinkėje nė vieno nesutiks.

Vieną vakarą mano panelė, Miss Murielė, važiuojo kaž ko į kaimą pas savo gimnaitčius ir pakvietė mane, kad ją palydėčiau. Nuvažiuom. O ten, mat, būta fisharmonijos ir Miss Murielė, tur būt norėdama mane "išbandyti", tarė: "Sakaisi, jog esi buvusi operos dainininkė, tai gal ką nors padainuotum...?" Ir pati tuojau atsisėdo prie fisharmonijos. O aš, žinai, buvau tokiame pašėlusiai geram ūpe, atsistoju ir kad pradėjau dainuoti dainą po dainos...! Tiems kaimiečiams tik akys išvirsto, o mano panelė susijaudinusi apsiverkė, apsikabino mane...

Čia dabar prasidėjo man naujas gyvenimas. Jau už poros dienų mudvi išvykome į vieną moterų mitingą, kur, tautiniais rūbais pasirėdžiusi, dainavau mūsų dainas. Taip jaudinausi, jog net apšverčiau scenoje, o apačioje verkė visos mitingo dalyvės. Pasisekimas, žinai, buvo kuo puikiausias. Tuojau po dainavimo atbėgo užkulisin graži, elegantiška ponė. Ji mane labai išgyrė ir tuojau pradėjo kamantinėti, vis užsirašinėdama bloknotan. Tai buvo radio reporterė, ir jau kitą dieną girdėjau, kaip ketvirtą valandos pasakojo apie Lietuvą, apie gražias mūsų dainas bei tautinius rūbus ir šiek tiek apie mane. Tokiu būdu staiga pagarsėjau. Vakar operos solistė — šiandien paprasta tarnaitė. Juk tai ne kasdieninis reiškinys, ar ne? — Na, ir pradėjo plaukti į Magnetic Hillą įvairūs smalsuokai, ir pradėjo apžiūrinėti mane, kaip kokią zoologinę keistenybę. Prie kuklios mūsų trobėlės dabar sustodavo liuksusiniai automobiliai, o prašmatnios damos, žinai, visokios visuomenės veikėjos, pradėjo kviešti mane į arbatėles arba šiaip į svečius, kaip sakoma — į "party". Netrukus pradėjau dainuoti bažnyčiose, draugijose ir koncertuose. Visur mane lydėjo mano Miss Murielė, su kuria pasidarė geriausios draugės.

Tačiau, mano toks "pagarsėjimas" mano finansinės būklės ir gyvenimo iš esmės nepakeitė. Už visus padainavimus gražiai padėkodavo ir baigta. Grįžusi iš "party" eidavau vėl savo višteles lesinti ir su jom lietuviškais jausmais pasidalinti. Sakau: ar ilgai kvalla būsi? Juk algos į mėnesį vos 35 doleriai tegėsi, kodė nereikalauju honoraro už dainavimą...? Dabar, ištikro, veltui neišu dainuoti. Antai, dainavau žie-

mos parodos koncerte — uždirbau 50 dolerių. Prašau...!

Žmonės čia, žinok, labai šykštūs. Man rodos, jog savo šykštumu jie toli ir vokiečius pralenkia. Dažnai bandau laužyta anglių kalbą pasakoti jiems apie savo tautiečių DP vargus, manydama, jog kuris nors susipras ir pasiūlys pagalbėti. Kur tau? — Tuojau, žiūrėk, ant taip malonių veidų užsideda šalta kaukė ir mano kalbos, rodos, visai net negirdi... Oi sunku bus čia įsigyventi! Kieti, negailestingi žmonės!...

Dabar laikinai gyvenu Frederictono mieste (mano šeiminkė išvažiuo į Montrealį, o mane čia priglaudė). Atsitiktinai sutikau Frederiketone Rygos operos dirigentą Janį Kalniš. Kadangi čia išbūsiu ilgesnį laiką, tai su juo sutariau suruošti savo rečitalį. Neseniai gavau kvietimą dalyvauti vienos organizacijos ruošiamam koncerte, kuris įvyks... vasario 16 d. Kai rengėjams pasakiau, kad tą dieną yra Lietuvos nepriklausomybės šventė, pastarieji nudžiugo ir paprašė mane žinių apie Lietuvą. Žadėjo prieš koncertą papasakoti apie mūsų gimtinę.

Man džiugu, kad aš savaip šitą dieną atšvėsiu...

Juokai keliauja aplink pasaulį

Dabar į visus panašus

Juozukas išėjo į sporto aikštę. Grįžta sučiaupęs lūpas. Priekina prie motinos, įsistveria sijosno ir klausia:

— Mama, ar teisybė, kad tu tetai Antaninai didžiavaisi manim? Sakei, kad aš turiu tavo akis ir tėvo nosį?

— Sakiau, Na, tai kas?

— Tai, mama, gali dar kartą pasididžiuoti! O dabar aš turiu ir dantis visiškai, kaip senelio.

Ir parodė mamai tuštumą vietoj priekinių dantų.

Biurokratai

Bolševikų karininkas, pamatęs raudonarmietį, vilkintį labai nešvariais marškiniais, barasi:

— Ar nežinai, kad yra įsakymas keisti marškinius kiekvieną savaitę? Kiek savaitę jau tuos pačius nešioji?

— Mūsų batalijone jau šešios savaitės, kaip nekeičia marškinių. Sako, kad nėra kuo pakeisti.

Karininkas kiek pagalvojo ir liepia:

— Tai keiskit vieni su kitais, bet įsakymas turi būti išpildytas.

VILTIS

Mokslu, kultūros ir politikos žurnalas

Nr. 1

kovas

1949 m.

Galima gauti DIRVOJE
6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio

Kaina 50 c.

Paštu siunčiant — 55 c.

PAINUS YRA KELIAS Į LAISVĘ...

(Atkelta iš 3-čio pusl.)
čekų policijos Prahoje buvo padarytas tikrinimas viešbučiuose ir lokaluose ir ta proga su laikyta keli tūkstančiai asmenų be reikiamų asmens dokumentų ar darbo pažymėjimų. Ir pataikyk atvažiuoti tuoj pat po tokio tikrinimo! Keliant kavos puoduką prie lūpų, akyiai mane sekąs galėjo pastebėti, kad mano ranka sudrebėjo. Bet reikia gi tą puoduką, kad ir juodos ir nebeskanios kavos išgerti iki dugno...

Knygynų languose Stalino ir kitų Sovietų Sąjungos galiųjų paveikslų vyravimas manęs nenustebino, bet (pradžioje nepastebėtos) patogia kavą begurkšnojanti, elegantiškai apsirengusių ponų švarkų atlapuose raudonos penkiakampės žvaigždės mane kiek apglušino. Ir nusiraminau tik po to, kai sužinojau, kad tai šiaip sau mados dalykas! Mat, čekai ir iš politikos daro madą!...

(Bus daugiau)

NAUJAKURIAI

Naujakuriai pietinėse valstybėse

BALFo pirmininkas, rodos, asmeniškai ištikino, kad DIRVA ne be pamato kėlė klausimą, kas tai yra tos nevardinės garantijos...

New Yorko laikraštis DAYLY MIRROR šį sekmadienį įdėjo pranešimą iš New Orleanso, kad BALFo pirmininkas kun. dr. J. B. Končius pasirūpino perkelti 19 tremtinių iš Luisianos į kitas darbo vietas.

To perkėlimo priežastį BALFo pirmininkas laikraščio atstovui taip paaiškino:

— Aš aplankiau mažiausiai 30 šeimų 100 mylių aplinkoje apie New Orleansą. Dauguma iš jų dirba cukraus plantacijose. Aš apgailestauju turėdamas pripažinti, kad jų gyvenimo sąlygos daugumoj atvejų netikėtų net ir galvijams.

Dar ten pat sakoma, kad BALFo pirmininko nuomone, tos gyvenimo sąlygos yra "gėdingos ir pritrenkiančios", "blogesnės, kaip DP stovyklose Vokietijoje".

Ir tai, anot kun. Končiaus, naujakuriai yra toki kantrūs, kad jie dar raminais viltimi, jog būsią geriau.

Idomu tai, kad darbdaviai visur pareiškia savo pasitenkinimą tremtiniais, kaip gerais darbininkais. Jie jų laukia ir daugiau... Dėl to, matoma, taip ir yra, kad su tų nepažįstamų geradarių garantijomis daugelis tremtinių išvažiuo iš Vokietijos greičiau, negu tie, kuriuos net labai artimi giminės pas save kviečia.

Laikraštis rašo, kad BALFo pirmininkas žada apie tą padėtį rašyti memorandumą valdžios įstaigoms.

O štai ir paties BALFo centro išsiuntinėtą vertimą vieno straipsnio iš laikraščio THE TIME - PICAYUNE, kuriame taip pat atpasakotas pasikalbėjimas su BALFo pirmininku:

Šm. gegužės 13 d., penktadienį New Orleans uosto atvyko laivas "General Bundy" su 844 tremtiniais. Jų tarpe atvyko grupė lietuvių ir latvių, apie 600 asmenų, kurie numatyti įkurdinti ūkiuose Mississippi valstijoje. Jie ten gaus darbo kaip derliaus dalyviai (sharecroppers), kitaip tariant, pusininkai. Tikslai du tremtiniai vyks į Louisianą, visi kiti pasiskirsto tarp įvairių 24 valst.

Kun. dr. J. B. Končius, paklaustas laikraščio korespondento apie atlyginimą tremtiniams už darbą, atsakė:

— Aš nežinau tikrai, kiek yra pelningas pusininko darbas. Man tik teko kalbėtis su vienu kunigu Alabamoje, kuris yra susipažinęs arčiau su tremtinių gyvenimo sąlygomis ir kuris pareiškė, kad geriau būtų tremtinius palikti bauduti Europos stovyklose, negu atvežti juos čia pusininkų darbams. Tai yra jo nuomonė, kiek tas atitinka teisybę, aš dar nesu patyręs.

BALFo pirmininkas kun. dr. J. B. Končius, kuris yra buvęs Europoje arti 2-ju metų ir gerai pažinęs DP reikalus ir kuris kalba 10 įvairių kalbų, klausinėjo keliolika tremtinių, ar jiems yra žinoma, koks bus jų atlyginimas už darbą. Visi paklausieji atsakė, kad jiems nebuvo apie tai painformuota. Vienas tremtinių atsakė: "Mes nežinome, kas mus laukia, bet mes jaučiame, kad jeigu mes atlikime sąžiningai savo pareigas, tai amerikiečiai elgsis su mumis teisingai ir neskrūs mūsų. Amerikiečiai yra padarę mums daug gero atveždami mus į šį kraštą."

BALFo pirmininkas kreipėsi pas tūlą S.L. Davenport, kuris esąs viceprezidentas "Delta & Pine Land Company of Scott,

Miss", ir teiravosi, kokios gyvenimo sąlygos laukia tremtinių, nes jo kompanija kviečia 144 tremtinius. Mr. Davenport atsakė: "Mes paskyrėme jau namus laukiamiems tremtiniais apgyvendinti. Juose mes įvedėme elektrą, įrengėme pečius, kurėmus malkomis, kurių tremtiniai patys pasigamins". (Mūsų žiniomis, visos tos gėrybės yra įrašomos atvykusiems į skolą, kurios iš uždarbio nėra vilties išmokėti. DIRVOS Red.)

Kai dėl atlyginimo už darbą Davenport paaiškino: "Mes duosime jiems dirbti kaip pusininkams arba mokėsime dienos uždarbį. Pirmaisiais metais jiems būsią geriau dirbti pusininkais. Dienos uždarbis būsią tarp 3 ir 3.50 dolerių į dieną. Tie, kurie yra specialistai, mechanikai ar dailidės, tai galės uždirbti nuo 6 iki 6.50 dolerių į dieną".

— O kaip bus, kai lyja? — paklausė kun. dr. J. B. Končius.

— Mes mokame tik už dirbamą dieną — atsakė Davenport — paskutiniiais metais mes turėjome 603 negrų šeimas, dirbančias mūsų ūkiuose. Metų pabaigoje, kada medvilnė buvo pardauta ir atsiskaityta, tai mes išmokėjome toms šeimoms \$ 537,000. Tai sudaro vidutiniai po \$890.- kiekvienai šeimai. (Tai reikšia, visa šeima turi pragyventi už \$2.40 dieną. Pragyvenimas, sako, esąs kažin ar pigesnis, kaip miestuose).

Lt. Col. A.T. Callicott, kuris tarnavo armijoje ir turėjo reikalų su DP karo pabaigoje, pagelbsti tremtinių grupėms, vykstančioms į Mississippi. Jis pareiškė: "Aš aplankau stovyklas Europoje ir parenku žmonių, kurie sutinka vykti į Mississippi. Aš turiu jau 21 šeimą mano farmoje Senatobia ir mano draugai kaimynai mane prašo taip pat tremtinių jiems atgabenti. Aš grįšiu į Vokietiją atsivežti daugiau tremtinių". Toliau pulkininkas pridūrė, kad tremtiniai jo farmoje dirba gerai, tačiau truputį yra susirūpinę dėl karščių ateinančią vasarą.

— Aš tikiu, kad šie žmonės turi gerų norų — pabrėžė kun. Končius, — bet nežinau, ar jie pajėgs. Atlyginimas medvilnės plantacijose, atrodo, ne kuo geresnis už atlyginimą prie cukraus plantacijų Louisianoje. 2.90 dolerių į dieną galėjo būti geras atlyginimas prieš 20 metų, tačiau nuo to laiko kainos daug pasikeitė.

Toliau BALFo pirmininkas pridūrė: "Aš kaip tik dabar atvykau iš North Carolina, kur vyksta apie 50 tremtinių šeimų. Jie uždirba tarp 1.000 ir 2.000 dolerių per metus. Jie dirba valandomis, tai jiems užmokama po 60-70 centų į valandą ir, be to, jie gauna gerus namus, gyventi ir vietos daržui ir vištoms".

Kad pietinėse valstybėse tremtinių laukia prasčiausias ir blogiausias atlyginamas darbas — tą buvo galima iš anksto nujauti.

Bloga ne tai, kad reikia sunkiai dirbti, bet tai, kad iš to uždarbio negalima šeimai išmaitinti. Bloga tai, kad visai šeimai paprastai darbo neduodama, nors garantijos buvo išduotos kaip tik gausingoms šeimoms.

O blogiausia tai, kad iš anksto žmonės nebuvo įspėti, kas ištikrųjų jų laukia.

Dabar juodu ant balto patvirtinama, kad atvykstantiems nebuvo pasakyta, koks bus jiems atlyginimas ir kokia ten yra pragyvenimo kaina.

Jeigu BALFo pirmininkas būtų dabartinę kelionę atlikęs prieš rudenį, gal su nevardinėmis garantijomis būtų buvę atsargiau elgiamasi.

Žinoma, tos nevardinės garantijos davė progą žmonėms atvažiuoti į Ameriką. Bet juk gi ištikrųjų ne tam dedamos pastangos žmones atvežti į Ameriką, kad juos reiktų vėl gelbėti panašiai, kaip ir iš stovyklų — ką BALFo pirmininkas, jei tikėtų DAYLY MIRROR pranešimu, jau ir daro.

Tiesa, reikia pažymėti, kad visoje šioje padėtyje yra ir viena gera pusė: atvykusieji nėra surišti sutartimi ir jie gali iš ten pasitraukti, jeigu kas jiems padeda: 1) rasti kur nors kitur darbą ir pastogę, 2) užmokėti pervaziavimo išlaidas, 3) užmokėti skolą, kuri susidaro iš pat pirmų dienų už gyvenamų patalpų įrengimą (kuo geresnė palapa, tuo didesnė skola...)

A.L.T. Sąjunga

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

jeje jau skaitomi esančiais. Tad lieka tik atlikti skyrių neįvykusius persitvarkymo formalumus, ir sukurti dirbti tiems uždaviniams, kurie sužymėti naujuose įstatuose ir kuriuos vadovybė įtrauks į artimiausių darbų planą.

Dėl tolimų atstumų šiame seime daugiau dalyvavo rytinių pakraščių veikėjai ir tik nedidelis skaičius iš tolimųjų kolonijų. Tai yra visai suprantamas reiškinys. Todėl DIRVA pasistengs dar ateinančiuose numeruose iškelti eilę svarbesnių seimo momentų, kad ir nedalyvavusieji jausėtųsi lyg nors iš dalies jame dalyvavę.

Vokietijos lietuvių tremtinių atstovų suvažiavimas

Išrinkta nauja tremtinių vadovybė. — Naujas Tautinės Bendruomenės adresas. — Tautinis Sąjūdis įtakingiausias tremtinių tarpe. — Du trečdaliai tremtinių atstovų už Mažosios Lietuvos atstovo įtraukimą į VLIK'ą.

Jau anksčiau esu skaitytąs juos informavęs, kad gegužės m. 18-19 dienomis Vokietijoje įvyks lietuvių tremtinių atstovų suvažiavimas aptarti tolimesnius organizacinius reikalus ir išrinkti naują tremtinių vadovybę.

Suvažiavimas įvyko Hanau lietuvių stovykloje, kuri labai ilgą laiką pretendavo į Vokietijos lietuvių tremtinių sostinę. Mat toje stovykloje gyvena didžiausias lietuvių skaičius — apie 3,600. Deja, šandien Hanau tuo jau pasigirti negalima. Joje, emigracijos tempui augant, beliko tik 1,600 lietuvių ir už Hanau jau yra didesni lietuvių stovyklų.

Suvažiavimą pradėjo senasis Tremtinių bendruomenės pirmininkas P. Gaučys ir pakvietė suvažiavimą vesti Matui Krikščioniui, Mečiui Mackevičiui ir Jurgui Balčiūnui. Jie pakaitomis suvažiavimui ir pirmininkavo.

Suvažiavimas išklausė senosios Tremtinių Bendruomenės valdybos pranešimą ir padėkojo už atliktus darbus tremtinių naudai visiems senosios valdybos nariams, kurių dalis jau iš-emigravusi.

Suvažiavimo metu buvo pakeltas Tremtinių Bendruomenės statusas, prisitaikant prie naujų sąlygų. Tas pakaitimas liečia valdybos sąstatą siauri-

GRINORIUS APIE AMERIKONŲ MADAS IR KITAS PRAŠMATNYBES

Rašo K. Daugėla

Išlipęs iš laivo su šeima New Yorke, tą pačią dieną pasukau į Manchesterį, N.H. Iš New Yorko išleisdami, pavyzdžiui NCWC tarnautojai ne tik bilietus išrašė, bet ir po porą dolerių kelionei pridėjo. Pirmą kartą po keturių su puse metų mes vėl pastatomi ant kojų ir atriami nuo buvusios UNRRA ir esančios IRO organizacijų maisto normelės.

Susėdame į patogų traukinį tarp sočių ir gerai apsiręgusių žmonių. Savo iš Raudonojo Kryžiaus gautą žieminių palatų susukę užkėliau ant lentynos, bet išstipmų ir sūrių Atlanto vandeniu impregnuotų apyžalių IRO kelninių neturėjau kaip užslėpti. Atsisveikinom su mus atlydėjusia p. Valaitiene, o mano žmona ir klausia:

— Ši ponia, tėtuk, matyt eina organizacijos generolo pareigas?

— Kaip tai?

— Nagi, ar nematei ant jos kepurės didžiausią auksinę žvaigždę!...

— Ne, mamut, spaudoj aš prie ponios Valaitienės pavadės jokio titulo nesu mtes. Žinai, ar tai nebus tik tokia mada.

Pradėję nuo New Yorko stebėti žmones, mes juos ir jų madas stebime ir šiandieną. Senai aš bemačiau taip puošniai apsidrėžiusius žmones. Aš stebiu ir negaliu atsistebėti matydamas amerikonus sekmadieniais einančius į bažnyčias. Ypač moteris su tokiais margų ir ryškių spalvų rūbais, kurių Europoj (neskaitant USA karių šeimų) visai nesimato. O tos skrybėlės ir ant jų gėlės...

Ir visa tai nauja! Vis tai gerbūvio ženklas. Kai ir tos liuksu sinės mašinos, kurių viena už kitos tiek pristatytą, kad neužtenka miestuose gatvių.

Ir, po tokio šventinio parado, aš tuos pačius amerikonus matau darbo dienomis. Darbo rū-

buose mieste, įstaigose, krautuose ir kiekviename žingsnyje. Pirmą kartą, kai aš važiuoju į miestą padėti mūsų dėduki Juozų Vižnyniui apeiti "štorus", mano žmona, apžvelgusi mane, siekė man ant kaklo pakabinti kaklaryšį.

— Ką, Kaziau, "nektajų" nori risti? — jis paklausė mane tokiu balsu, kad man visos noras puoštis praėjo.

— Važiuoji iš farmos, tai ir važiuok taip, kaip dirbi. Čia ne bažnyčia ar svečius, — jis dar pridėjo.

Tai, Amerikoj ir alyvuotas, ir dėmėtas, ir sulopytas, ir sudėvėtas drabužis matomas visur šalia puikias ir prabangiškas. Tai yra ne dėl to, kad jį dėvintis neturėtų geresnio, bet dėl to, kad darb rūbas gerbiamas.

.....

Aną dieną sutikau vieną pažįstamą, lipančią į savo tuščią mašiną prie didžiulio magazino.

— Hallo! — pasisveikinau nauju įpročiu.

— A, krajavas! Kaip gyveni? Ar familija all right? — ji stabtelėjo.

— Gerai! O kaip jums visiems einasi? Tai ką, store nieko nepapirkai? — tęsiu toliau.

— Oh, yes — ji atsako. — Papirkau šluotą.

— O kur gi ji? Mašinoj nematau.

— Oh yes, aš pati ir negaliu vežti. Pasakiau štorninkui, kad pristatytų į namus. Už tai jis nečėžina... — ji man paaiškino.

Gal ant tos šluotos, veždamas ją 5 mylias, krautuvininkas ir neuždribs, bet jis žino, kad kitą kartą ta pati moteris visą savo mašinos užpakalį užkraus "baksais" iš jo lentynų.

Ypač prekybininkai čia nujaucia, kada pro langą išmestas pinigais sugrįžta pro duris.

'Red Terror over Lithuania'

Taip bus pavadinta LVS leidžiama knyga apie Lietuvos užgrobimą, kurį Maskva įvykdė 1940 metais.

Tai yra angliška versija knygos "Lietuva tironų pančiuose", bet pagrindinai perredaguota ir papildyta, su Chicagos North Western universiteto politinių mokslų profesoriaus Colgrow parašytu įvadu.

Knyga jau atiduodama spausdinti.

Lietuviai, kurie rūpinatės Lietuvos likimu, susidomėkite šia knyga!

Mums svarbu, kad Amerikos visuomenės nuomonė apie Lietuvą padėtų būtų teisinga ir gerai informuota.

Kaip lašas prie lašo sudaro vandenynus, taip atskirų žmonių nuomonės sudaro visuomenės nuomonę.

Nenumokim todėl ranka į atskirų amerikiečių informavimą apie Lietuvą!

Mes kiekvienas turime mažiau ar daugiau pažįstamų tarp amerikiečių iš ne lietuvių tarpo. Tad kiekvienas ir pasirūpinkim, kad tie mūsų pažįstami būtų teisingai apšviesti, kas atsitiko su Lietuva. Tai bus geri lašai į Amerikos visuomenės nuomonę apie Lietuvą.

Pagalvok, ar gali pats gerai viską išpasakoti, kaip atsitiko, kad Lietuva tapo pavergta? Net ir tam, kas pats tą matė, sunku būtų viską apsakoti.

Bet lengviausia tai padaryti, jeigu savo pažįstamiems amerikiečiams padovanosite knygą

"Red terror over Lithuania"

ir sudominsite juos, kad ją paskaitytų.

Todėl išgykite tų knygų daugiau ir skleiskite jas amerikiečių tarpe! Kuo daugiau jų paskleisite, tuo plačiau pasklis Amerikoje teisinga informacija apie Lietuvos padėtį. Kuo daugiau bus paskleista šitos informacijos, tuo palankesnė bus Amerikos nuomonė apie Lietuvos teisę atgauti laisvę.

Nuo Amerikos visuomenės nuomonės daug priklauso, kad Amerika padėtų Lietuvai prisikelti.

Todėl stengkimės visi, kad ta nuomonė būtų palanki Lietuvos laisvės šauksmui!

Informuokim visus ir kiekvieną! Knyga "Red Terror over Lithuania" jum padės tai padaryti.

Štai yra svarbus ir reikšmingas būdas prisidėti prie Lietuvos išlaisvinimo!

Jūs labai daug padėsite tą knygą išleisti, jeigu jau dabar užsisakysite jos kuo daugiausiai kopijų, įmokėdami jos kainą iš anksto tik po \$2.00 už kopiją

Užsakymus siųskite artimiausiems LVS skyriams arba tiesiai LVS sekretoriui, adresuodami:

Liet. Vad. S-ga, C o DIRVA

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

Planning for a Landing

Aviation Cadets study a miniature relief map of their landing field to acquaint themselves with the terrain and its features. They are members of an Aviation Cadet class, one of which opens for qualified men every six weeks. Married or single men, 20 to 26½ years of age, with two years of college or its equivalent, may apply now for Aviation Cadet training.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos STATUTAS

Priimtas New Yorko seime, gegužės 22 d.

MES, Amerikos lietuvių tautinės srovės dalyviai, vadovaudamiesi vieningu nusistatymu ir pasiryžimu:

a) būti ištikimi Jungtinių Amerikos Valstybių santvarkai ir įstatymams, b) išlaikyti, kurti bei ugdyti lietuvišką dvasią ir tautinės kultūros vertybes Amerikos lietuviuose,

c) remti visomis išgalėmis lietuvių tautos kovą už nepriklausomos valstybės atstatymą ir jos išlaikymą, —

nutarėme:

sutelkti savo jėgas vienoje organizacijoje —

Amerikos Lietuvių Tautinėje Sąjungoje, kuriai tvarkytis nustatėme šį statutą:

I DALIS. PAGRINDAI

Bendrieji nuostatai

1. Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga yra šiame statute išdėstytiems uždaviniais ir veikimo dėsniams pritariančių Amerikos lietuvių ar jų organizacijų vyriausias autoritetas ir organizuota forma.

2. Visi Sąjungos nariai įsipareigoja, prisilaikant laisvą demokratinių diskusijų tvarkos, lojaliai vykdyti daugumos priimtus ir vadovybės paskelbtus nutarimus, kol jie nėra tesėti būdu pakeisti.

3. Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga nesprendžia Lietuvos vidaus politikos klausimų, kurie priklauso spresti patiems Lietuvos piliečiams savo šalyje, ir nėra tęsinys ar dalis jokios politinės ar ideologinės organizacijos, veikusios ar veikiančios už Jungtinių Amerikos Valstybių ribų.

1 str. Uždaviniai

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, ištikimai ir rūpestingai prisilaikydama Jungtinių Amerikos Valstybių santvarkos ir įstatymų, jungia šiame krašte gyvenančius lietuviškos kilmės vyrus ir moteris šioms uždaviniais:

1. Stiprinti Amerikos lietuvių tautinį susipratimą, gilinti pagarbą Lietuvai ir meilę lietuvių tautinės kultūros vertybėms,

2. Remti lietuvių tautos kovą už atstatymą ir išlaikymą nepriklausomos Lietuvos valstybės, apsaugojančios pagrindines žmogaus teises ir laisves,

3. Teikti medžiaginę ir dvasinę paramą lietuviams, naudingai pasizymintiems veiklumu kovoje už tautinius reikalus, arba veiklumu tautinės kultūros srityje.

2 str. Veikimo dėsniai

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga savo veikimą grindžia šiais dėsniais:

1. Pasiaukojimas ir pirmenybė bendriesiems tautiniams reikalams,

2. Solidarumas ir savitarpinė pagalba viešame veikime,

3. Gerbimas žmogaus ir jo sąžinės laisvės, tolerancija religijos dalykuose, kilnumas santykiuose su visuomene,

4. Ištikimybė, susiklausymas ir organizacinė drausmė Sąjungos visuomeninių uždavinių vykdyme.

3 str. Veikimo būdai

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga savo uždavinius vykdo:

1. Nušviesdama Amerikos visuomenei bei įstaigoms lietuvių tautos interesus,

2. Gindama žmogaus ir tautų laisvės dėsnius valstybinį ir tarptautinį plotmėj,

3. Steigdama ar remdama Amerikos lietuvių kultūros židinius: fondus, tautinius namus, klubus, muzikos, literatūros, teatro, dailės bei švietimo centrus, knygynus, knygų leidyklas, laikraščius, spaudos platinimo įstaigas,

4. Organizudama jaunimą tautiniam ir kultūriniam veikimui,

5. Skatindama ir remdama lietuvių pastangas užimti įtakingesnes, jų gabumus atitinkančias vietas Amerikos politiniame, kultūriniame bei ūkiniame gyvenime.

II DALIS. SANTVARKA

4 str. Sudėtis

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga sudaro paskiri nariai ir narių-junginiai.

5 str. Paskiri nariai

ALTS nariais gali būti Jungtinės Amerikos Valstybės pastoviai gyvenantys lietuviai, kurie, pasiryžę siekti šiame statute nurodytų tikslų ir, sutikdami prisilaikyti šio statuto dėsnių, pareiškia norą:

veikliai įsijungti į Sąjungos darbą, arba pastoviai remti Sąjungą piniginiiais ar turto įnašais.

6 str. Nariai-junginiai

Nariais-junginiais gali būti įvairūs organizuoti vienetai: klubai, radijo draugijos, komitetai, chorai, teatrinės grupės, laikraščiai ir kitoki visuomeniniai junginiai, kurių uždaviniai sutampa su Sąjungos darbų programa ir kurių veikimas neprieštarauja Sąjungos uždaviniams bei veikimo dėsniams.

Junginys nario teises Sąjungoje vykdo per savo įgaliotą atstovą. Jo dalyviai gali, bet neįpareigojami asmeniškai stoti į sąjungą nariais.

7 str. Skyriai

Nariai atskirose vietovėse sudaro Sąjungos skyrius.

Skyrius iš savo narių tarpo renka skyriaus valdybą. Joje turi būti bent trys nariai: pirmininkas, sekretorius ir išdinininkas.

Skyriaus valdyba tvarko vietinį Sąjungos narių visuomeninį veikimą pagal Sąjungos veikimo programą ir jos vyriausiųjų organų teisėtus nurodymus

8 str. Seimas

Vyriausias Sąjungos reikalų sprendėjas yra Sąjungos seimas. Jį šaukia Sąjungos valdyba ne rečiau kaip kartą per dvejus metus.

Sprendžiamąją balsą seime turi visi jame susirinkę paskiri nariai ir narių-junginių atstovai. Seimas teisėtas bet kokiam narių skaičiui dalyvaujant, jei tik seimo laikas ir vieta nariams yra paskelbta bent keturias savaites iš anksto.

9 str. Sąjungos Taryba

Sąjungos veikimui vadovauja Sąjungos taryba, susidedanti iš dvidešimties vieno nario.

Penki tarybos nariai: pirmininkas, I vicepirmininkas, II vicepirmininkas, sekretorius ir išdinininkas, sudaro Sąjungos valdybą.

Du tarybos nariai yra Sąjungos išdo globėjai.

Pirmininkui pasitraukus iš pareigų, jį pakeičia I vicepirmininkas, o II vicepirmininkas tampa I vicepirmininku. Likusią neužimtą II vicepirmininko ar kokią kitą valdybos nario vietą užima vienas iš tarybos narių tokia eile, kokia nustatoma pirmame naujai išrinktos tarybos posėdyje.

Iš valdybos pasitraukęs pirmininkas ar kiti valdybos nariai gali likti tarybos nariais.

Taryba pati nusistato savo būstinės vietą, pasitarimų ir nutarimų darymo tvarką ir paskirsto, kokius reikalus sprendžia visa taryba ir kokius jos vardu gali spręsti vien valdyba.

10 str. Tarybos rinkimai

Sąjungos tarybą dviem metams renka seimas iš Sąjungos narių tarpo.

Seimas išrenka trijų asmenų nominacijų komisiją, kuri pasiūlo kandidatų į tarybą. Kandidatų sąrašą seimo nariai gali iš vietų papildyti. Rinkimų tvarką nusistato seimas.

Išrinktus tarybos narius, nominacijų komisija iš tarpo nominuoja vieną ar du kandidatus į pirmininko vietą. Seimo nariai iš vietų gali nominuoti ir daugiau kandidatų į pirmininko vietą.

Pirmininką renka seimas. Išrinktas yra galvės daugiau kaip pusę rinkimuose dalyvaujančių seimo narių balsų. Jei nei vienas tiek negauna, balsuojama antrą kartą, renkant vieną iš dviejų daugiausiai balsų gavusių kandidatų.

Kitus valdybos narius ir išdo globėjus renka tarybos nariai iš savo tarpo pirmajame išrinktos tarybos posėdyje. Tame posėdyje jie nustato ir eilę, pagal kurią tarybos nariai įstoja į valdybą, kai kas nors iš valdybos pasitraukia.

Lietuvių spaudai

Tremties laikraščių ir žurnalių leidėjai — redaktoriai, drauge su 356 lietuvių tremtiniais š.m. gegužės mėn. 10 d. laivu USAT "Willard A. Holbrook" pasiekę laisvojo žemyno krantą, siunčia linkėjimus ir padėką Amerikos lietuvių spaudai už taip sėkmingai pravestą šalpos ir tremtinių gelbėjimo propagandinę mintį.

Amerikos lietuvių spaudai linkime ir toliau nenuilstamai žadinti tautiečių širdis artimo pagalbai ir Tėvų Žemės laisvinimo kovai.

Tikime, kad iš tremties atvykstantieji kolegos, užgrūdinti vargų su nepalaužta energija jungsis į bendrą Amerikos lietuvių spaudos darbą lietuviškos kultūros ir demokratijos geresei atečiai.

Buvę tremties laikraščių redaktoriai:

ZIBURIŲ — V. Rocičiūnas
MINTIES — J. Vasaitis
AIDŲ — K. Bradūnas
MUSŲ KELIO — D. Penikas

ISGELBEJO NUO SUGRAŽINIMO LIETUVIŲ TREMTINIŲ

Lietuvius tremtinys Paulikinis Antanas atvažiuo laivu į USA per New Orleans uostą. Tikrinant jo sveikatą rasta, kad jis serga džiūva ir todėl pagal imigracijos įstatymus turėjo būti grąžintas.

Katalikų organizacija NCWC užsistojė už jį, dėl josios pastangų grąžinimas buvo sulaukytas, o pats ligonis paguldytas į ligoninę gydymuisi. Kai jis pasveiks, galės vykti toliau į savo paskyrimo vietą.

SAVO ADRESĄ,

rašydami DIRVAI, parašykite labai aiškiai pačiame laiške. Dėl neaiškumo ar klaidos Jūsų parašytame adrese Jums siunčiami laikraščiai ar knygos grįžta atgal ir neturime kaip Jums apie tai pranešti.

11 str. Komisijos ir delegacijos

1. Paskiriems Sąjungos uždaviniams atlikti seimas išrenka nuolatinę komisiją, kurios savo kompetencijos srityje teikia tarybai ir valdybai pasiūlymus bei paruošia nuostatus-projektus dėl Sąjungos veiklos.

Nuolatinės komisijos yra šios: organizacinė, finansinė, kultūrinio veikimo, spaudos ir informacijos.

Komisijas sudaro trys nariai. Nuolatinės komisijos veikia pagal Sąjungos valdybos patvirtintus jų statutus.

2. Paskiriems konkrečioms uždaviniais atlikti taryba ar jos įgaliota valdyba gali sudaryti iš savo bei narių tarpo specialias laikines komisijas ar delegacijas ir duoti joms įgaliotumus nurodytais reikalais veikti Sąjungos vardu.

12. Reikalų vedimas

Sąjungos organizaciniam, informacijos, planavimo ir techniškiems darbams atlikti taryba ar jos pavedama valdyba gali pasirinkti reikalų vedėją ir kitus nuolatinis ar laikinius darbininkus, nustatyti jų pareigas ir darbo sąlygas.

13 str. Narių priėmimas ir atelidimas

1. Narius priima skyrių valdybos. Kur dar nėra skyriaus, narius priima Sąjungos valdyba. Narys gali savo pareiškimu iš Sąjungos pasitraukti.

2. Junginius nariais priima Sąjungos valdyba. Junginys gali išstoti iš Sąjungos savo teisėtų organų pareiškimu arba būti atleistas Sąjungos valdybos sprendimu:

a) nariui-junginiui pakeitus savo įstatymų, kad jie nebesiderina su Sąjungos pagrindiniais nuostatais;

b) nariui-junginiui nevykdydam centrinių Sąjungos organų pavedamų uždavinių.

3. Dėl nario prasišaukimo su Sąjungos pagrindiniais dėsniais ar jos veiklos principais, Sąjungos valdyba gali suspenduoti jo teises. Narys gali tokį valdybos nutarimą apskųsti seimui. Nutarimo neapskundus prieš artimiausio seimo sesijų pabaigą, arba seimui jį patvirtinus, suspenduotasis narys laikomas iš Sąjungos atleistu.

Jeigu karas rytoj...

Reikia apie tai pagalvoti

Nereikia būti dideliu pranašu — karas yra neišvengiamas ir jis šiuokart skaudžiai palius ir Amerikos gyventojus. Jis prasidės nauju ir daug baisesniu Pearl Harbour, kai tik sovietai pasigamins pakankamai atominių bombų. O tatau jau gali įvykti ir už poros metų. Sovietai, palyginti, lengvai išgavo iš amerikonių atomines bombas paslaptis, vokiečių specialistai jas išaiškino ir pritaikė, vergai iš pusės Europos pastatys įrengimus ir Čekoslovakijoje prikas uranumo, o ko gero — kiniečių lakūnai jas atlekdins į Ameriką. Prevencinio karo nebus. Juk ir Hitleriui sutarėsi kurti būty pakakę, jei prancūzai apie 1934 metus būtų paleidę į darbą didžiulįsias Maginot linijos patrankas. Tačiau laukė dar penkis metus ir tada vos ne — vos apsidirbo, sudėdami milžiniškas aukas. Tą pačią klaidą kartoją ir dabar, tik Neville Chamberlainą pakeitė kita tautos trokštanti asmenybė — amerikonas Trumanas. Nieko nepadarėsi, tokia jau laisvo žmogaus prigimtis: jei galima pasirinkti, tai geriau mirsiu rytoj, negu šiandien, nors rytoj kartu ir šimti kiti reikės žūti, kai šiandien ir manęs vieno užtektų. Tad ir bus laukiama paskutinės minutės, raminantis visokiomis viltimis.

Mes nežinome, kas bus naujuoju Pearl Harbour: gal New Yorkas, gal Washingtonas, o gal Chicago. Viena aišku, kad bus smogta į gyvybinį krašto centrą, į pramonės nervus ir turstai gyvenamas vietas, norint sukelti paniką. O tokios panikos bus. Amerikonai neturi sėpravimo apie tą pragarą, kuris pasidaro bombarduojant šimtam milijoninį miestą. Kas pergyveno, tas žino, nors ne kiekvienas moka vaizdžiai papasakoti. Bus baisių aukų, bet tas karo greit nenulems. Milijonams reiks išgyventi klaidias dienas, kurios galės užtrukti ne vienus metus. Žinoma, apie pasiruošimą gali galvoti tik tie, kurie turi turto: namus, fabrikus, bižnirius ir kt. Kas iš algos gyvena, tam yra tik vienas galimas: apsigyventi arba susieškoti darbo toliau nuo didelių miestų ir pramonės centrų. O tatau dažnai labai sunku.

Kaip apsaugoti turtą nuo sunaikinimo? Tūkstančiai turtingų žmonių per ketelą minučių visko neteko ir džiaugėsi, jei patys gyvi išliko. Geriau turėti ketelą mažesnių imonių keliose vietose, nors ir tame pačiame mieste, negu vieną didelę: jeigu vieną subombarduos, tai gal kita išliks. Geriau perkelti žmones į mažesnes vietas, nes karo metu didmiesčiuose darbas vistic nebus įmanomas, kadangi darbininkai išbėgios. Žinoma, suskaldymas yra nuostolingas dalykas, esti didesnės išlaidos ir mažiau pelno, tačiau reikia pagalvoti ir apie tai, kad geriau yra visados šį tą turėti, negu šiandien daug, o rytoj nieko.

Gyventojų evakuavimas iš miestų Pirmoji vietoje reikia apsaugoti žmones. Nebus žmonių — nedirbs fabrikai, nebus ginklų ir maisto. Vokiečiai, palyginti, turėjo ne taip jau didelių žmonių nuostolius dėl bombardavimų, nes jie turėjo kur iškelti žmones iš didelių miestų. Kas pažįsta Vokietiją, tas žino, kad ten fermerio namas, nors ir medinis, turi 3-4 aukštus, ir jam sutalpinti 20 naujų gyventojų yra lengvas dalykas. Daugelis tokių namų statyti prieš kokią šimtą metų ir daugiau, ir dar kokią šimtą išstovės. O šiame krašte fermerių "kabinos" vos ne vos sutalpina savo šeimyną.

Išvada: kas turite mieste vjenus namus, nebesistenkite išigyti dar kitus, arba šiuos į didesnius ir geresnius išmainyti, bet pirmiausia stenkitės įsigyti už kokio šimto mylių nuo didesnių miestų farmą ar sodą, miško šmotą, nors ir keliasdešimt akrų smėlyno kur prie vandens, kad tik galima būtų šiaip taip privažuoti. Ir statykite ten vadinamą vasarnamį. Reikia nepamiršti ir krosnis įtaisyti, nes žmonės tokie pašėlę, kad ir žiemą kariauja. Tada jau galėsi būti ramesnis. Jeigu karas rytoj — sukrauni į auto vajuks ir visus mieste nebūtinai reikalingus saviškius, pasiimi reikalingiausius bei brangiausius daiktus, na, ir spaudi gažą.

Europoj miestus daugiausiai bombarduodavo naktimis ir daugelis miestuose nenakvodavo, tik dienos metu atvykdavo į darbą. Kas žino, kaip bus būsima — kare, bet galį būti panašiai. Radarai lieka radaru, o akis akimi. Tiesa, dėl visokių unių ir jų machinacijų statyba šiame krašte yra nepaprastai brangi. Ką padarysi, galima būtų ir keljoms šeimynoms susidėjus susilipdyti kokią daržinę, nes žinokite, kad karo metu kelioms šeimynoms teks viename kambarį gyventi, kur nebus nei "geso", nei "aisbakso". Gal šie patarimai gana keistai atrodoys amerikonom, bet tai yra patyrimai žmogaus, kuris savo kailiu patyrė, kas tai yra moderniškas karas ir ne vieną bombardavimą pergyveno, kelis kartus kraustydami iš vieno sugriauto namo į kitą. O kai kartą pagaliau atsidūrė miške, kur rado prieglaudą kartu su pora dešėty kitių tokių pat išbombarduotų, tai jautėsi labai laimingas. Pagaliau galėsiu ramiai išsimiegoti! Tai buvo paprastas miško kirtėjų namelis, kuris priglaudė aštuonetai šeimų, teturėdamas ploto keliolika kvadratinių jardų. Ir visi porą savaitių gražiai sugyveno, kol karo audra praėjo.

Dr. J. B.

15 str. Statuto galiojimas

Šis statutas galioja nuo 1949 metų gegužės 22-ros dienos. Jį pakeisti ar papildyti gali tik Sąjungos seimas dviem trečdaliais seime balsuojančių dalyvių nutarimu.

LAIKYKIMĖE NUSTATYTO TVARKOS

Atvykstančiųjų į Ameriką tremtinių tarpe pasitaiko labai daug tokių, kurie turi važiuoti į tolimesnes vietas, tačiau nebūdami tikri dėl savo įsikurimo,

Amerikos ir Anglijos karininkai-lietuviai lankėsi Šveicarijoje

Šveicarijoje lankėsi du simpatingi lietuviai: medicinos daktaras kapitonas John M. Bachulus (Braciulis) ir Jonas Liūdžius.

Kap. J. M. Bachulus yra gimęs ir augęs Amerikos Jungtinės Valstybės, New Britain, Conn., ir baigęs Vermont universitetą, medicinos kolegiją. Pereito karo metu daktaras Bachulus ėjo vyriausiojo gydytojo pareigas viename amerikiečių lėktuvnešyje. Paskutiniuoju laiku kap. Bachulus priklauso prie Amerikos Jungtinių Valstybių Ambasados Londone jūrų attache štabo, kur dirba mokslinių medicinos tyrinėjimų ir išradimų srityje. Dr. Bachulus tenka tarnybos reikalais daug važinėti. Iš Berno jis išvyko ženevon, paskui Florencijon, Romon, Neapolin, Sardinijon, o iš ten turėjo lėktuvu grįžti Londonan.

Nors Lietuvoje niekada nebuvo, kap. dr. Bachulus gražiai kalba lietuviškai. Jis su pagarba mini savo motiną, kuri į jį išmokė lietuvių kalbos. Kur tiksliai kap. Bachulus tenka buvoti (o jis yra aplankęs kone visą mūsų planetą!), jis visada stengiasi sueiti į kontaktą su lietuviais.

Jonas Liūdžius yra Anglijos lietuvis. Karo metu buvo karininkas britų kariuomenėje, o dabar tarnauja Vokietijoje, Bredforte, kontrolinėje komisijoje (Control Commission for Germany). Liūdžius irgi puikiai kalba lietuviškai. Jo tarnybos toks taisyklings, jog sunku tikėti, kad jis nebūtų lankęs lietuviškos mokyklos. Tačiau Liūdžius yra lietuvis, gimęs ir augęs svetur, Anglijoje. Tėvų gimtąjį kraštą tepažįsta iš tėvų pasakojimų ir iš literatūros. J. Liūdžius palaiko artimą ryšį su Vokietijoje esančiais lietuviais.

A. G.

KINIJOS KARAS

Kinijos komunistai jau užima Šanchajų. Vyriausybės kariuomenė beveik nespėjo išsitraukti.

USA vyriausybė kreipiasi į nekomunistinius kraštus, kviesdama dalyvauti suderintose veiksmuose, aktyvaus Kinių didėjančių komunistinės armijos pasiekimų.

"Geriau vėliau, negu niekad", tarė žydas, pusę minutės pavėlavęs į traukinį...

GINČAS TARP AVIACIJOS IR LAIVYNO

Naujasis Krašto Gynybos sekretorius Johnson, kuris perėmė pareigas iš šiomis dienomis nusižudžiusio Forrestalio, pačiojo savo darbo pradžioje sustabė didžiausio laivo-lėktuvo statybą. Mat, aviacija įrodė, kad toks lėktuvnešis visai nereikalingas, kadangi dabartiniai lėktuvai iš sausumos bazių gali pasiekti visus kraštus ir grįžti.

Bet laivynas dabar iškėlė kitą klausimą. Sako, aviacijos pasididžiavimas — bombonešiai B-36 nesą nugalimi, nes jie net 10,000 aukštumoje gali būti pasiekti greitųjų laivyno naikintuvų, kurie į tokį aukštį gali iškilti per 7 minutes.

Aviacija siūlo padaryti bandymą. Tam artimiausiu laiku rengiamasi.

•LIETUVISKAS ALBUMAS gražūs paveikslai iš Lietuvos su paaiškinimais lietuviškai ir angliškai. Kaina \$1.00

PAJIEŠKOJIMAI

Jieškomieji ar apie juos žinantieji prašomi atsilipti į:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Grigas, Julius, iš Sikimūnų k., Pašaisko vl., Umergės ap., gyv. Argentinoje ar Brazilijoje.
Jonušaitis, Bronė ir Liucija, iš Daurių k., Žiriu vl., Mažeikių ap., Juozaitis, Juozas, iš Mickmės k., Naujamiesčio vl., Panevėžio ap., Kalendra, Viktoras, ir sesuo Kazimiera, iš Klaišių k., Skuodo vl., Kretingos.
Kaminskis, sūnus ir dukterys Broniaus Kaminskio.
Kaminskis, Julinas, iš Naujamiesčio vl., Panevėžio ap.
Kasparaitis, Brogiutė, Marijona ir brolis Brogis, Juozas, iš Trumalo k., Zabaraičių vl., Suvalkų ap.
Kudis, Antanas ir Petras, gyvenę Kurkių m., Umergės ap.
Lazdauskaitė, Emilija, iš Užunevių k., Raguvo vl.
Leonavičiūtė - Mizeraitienė, Ursulė, iš Vilkenų k., Babių vl., Kauno ap.
Mizeraitienė - Leonavičiūtė, Ursulė, iš Vilkenų k., Babių vl., Kauno ap.
Navikas, Kostas, gyv. Kurkių m., Umergės ap.
Petkevičius, Jonas, gyv. Kurkių m., Umergės ap.
Pukas, Juozas ir Petras, iš Marijampolės.
Pusdėsis, Jonas ir Juozas, iš Sutkių k., Kidulių vl., Šakių ap.
Svežda, Alfonsas, iš Ažytenu k., Krakų vl., Kedainių ap.
Viržintas, Petras, s. Petro, iš Stibirkės k., Rietavo vl., Telsių ap.
Zickauskas, Antanas, iš Demeikų k., Tautų vl., Umergės ap., gyv. Argentinoje ar Brazilijoje.

Butkutė sesuo Barboros Grybienės, iš Gargždų, Kretingos ap.
Čivinskis, Jonas, iš Gražiškių k. ir vl., Vilkaviškio ap.
Eidiečio, Jono, iš Vilniaus Krašto, gimines prašomi atsilipti.
Gylaitis (ar Gylis), iš Juodupėnų k., Slavių vl., Šakių ap.
Gylis (ar Gylaitis), iš Juodupėnų k., Slavių vl., Šakių ap.
Jočys, Karolis, iš Pazuos k., Šešdolių vl., Umergės apskr.
Jurgilas, Pranas, iš Vaitiekų k., Siatutų vl., Šakių ap.
Labinaitė - Wolawich, Anna, iš Saunorių k., Krupių vl., Šiaulių ap. ir vyras Joseph Wolawich.
Labinis (ar Labinis?) Konstantinas, iš jo sesuo Wolawich, Anna abu iš Saunorių k., Krupių vl., Šiaulių ap.
Latinis (ar Labinis) Konstantinas, iš jo sesuo Wolawich Anna, abu iš Saunorių k., Krupių vl., Šiaulių ap.
Vasilauskas, Antanas, iš Kartenos vl., Kretingos ap., atvyko Amerikon iš Anglijos per L. Karo.
Wolawich - Labinaitė, Anna, iš Saunorių k., Krupių vl., Šiaulių ap. ir vyras Joseph Wolawich.
Zymanta, Jurgis, iš Ožkabalių k., Bartininkų vl., Vilkaviškio ap.

Beltrunas, Juozas, iš Laviškio k., Tautų vl., Umergės ap.
Benišienė, Zofija.
Bilda, Joe, gyv. Grand Rapids, Mich.
Karyšavičiūtė - Mylinienė, Magdė, iš Punks k., ir vl., Suvalkų ap., ir vyras Mylinas, Antanas.
Martinaitis, Vincas, iš Barzdų k., ir vl., Šakių ap., ir jo žmona bei vaikai.
Mekionis, Mat, gyv. Great Neck, N. Y.
Mylinienė - Karyšavičiūtė, Magdė, iš Punks k., ir vl., Suvalkų ap., ir vyras Mylinas, Antanas.
Badus, Jonas ir Vincas, iš Griekės.

MIRIMAI

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

Žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dykai

MIRĘ 20,100 LIETUVIŲ IŠEIVIŲ

Su šiuo numerįje paduodamais mirusiųjų lietuvių vardais, čia žymimų mirusių lietuvių skaičius pasiekė jau 20,100, nuo vasario mėnesio 1937 m., kuomet DIRVOJE mirusiųjų lietuvių vardai pradėta skelbti.

VITRAKIS Kazimieras, 75 metų, mirė kovo 24 d., New York, N.Y. (Vilkaviškio ap., Pilviškių par.)

DRAUGELIENĖ Julė, pusamžė, mirė vasario 27 d., Grand Rapids, Mich.

PECIULIS Mateušas, 76 metų, mirė kovo 4 d., Minersville, Pa. (Suvalkų red.)

MEDELIENĖ Marijona, 70 m., mirė kovo 12 d., Minersville, Pa.

LABADIS Petras, 58 metų, mirė vasario 10 d., Los Angeles, Calif. (Kauno ap.) Amerikoj išgyveno 49 metus.

BAZARAS Petras, 56 metų, mirė vasario 28 d., So Boston, Mass. (Šiaulių ap.)

SKIECIENĖ Agota, 74 metų, mirė kovo 6 d., Inkerman, Pa. (Marijampolės ap.)

VALAITIS Juozas, 74 metų, mirė vasario 9 d., Detroit,

Mich. (Suvalkų red.)
BARANUSKIENĖ Ieva, mirė kovo mėn., Pittsburgh, Pa.
KLINGA A., mirė kovo mėn., Bridgeport, Conn.
NAVICKIENĖ Ona, 96 metų, mirė kovo mėn., Bridgeport, Conn.

JANKAUSKAS Antanas, mirė kovo 6 d., Hamilton, Ont., Kanadoj.

MICIUTA Juozas, mirė kovo 20 d., Greenfield, Mass.

BANIONIENĖ Ona, mirė kovo mėn., Mahanoy City, Pa.

VAICIULIENĖ Ona, mirė kovo mėn., Shenandoah, Pa.

MARINKIČIUS Stanislovas, mirė kovo mėn., Shenandoah, Pa.

KARUZA Mykolas, mirė kovo 17 d., Baltimore, Md.

TULICKIS Jonas, pusamžis, mirė kovo 20 d., Wanamie, Pa.

KAZLAUSKAS Juozas, mirė kovo 17 d., Wilkes Barre, Pa.

BIELKEVIČIUS Juozas, mirė kovo 18 d., Old Forge, Pa.

POCIENĖ Antanina (Pakaitytė), mirė gruodžio 10 d., Buenos Aires, Argentinoj

LOZYNSKA Antanas, 22 metų, mirė gruodžio 19 d., Buenos Aires, Argentinoj. (Tverėčiaus valst., Navikų kaimo)

lės k., Kaltanėnų vl., Švenčionių.
Rožukas, Juozas, gimęs Amerikoj, bet tėvai gyv. Vilkaviškio ap., Šarskis, išvykęs iš Alvitto vl., Vilkaviškio ap.
Stukas, Petras, buvęs su JAV Armija Vokietijoje, Regensburge.
Tilvikas, Kazimieras ir Meltonas, iš Paloniskų k., Kulų pasto, Plungės val., Telsių ap., Kazimieras gyv. Harvey, Ill.

Barkauskaitė, Magdalena, iš Užtarkų k., Rumšiškų vl., Kauno ap.
Butkutė, sesuo Barboros Grybienės, iš Gargždų, Kretingos ap.
Daučianskas, Martynas ir Petras.
Gabalis, Kazimieras, iš Racių k., Tirkšlių vl., Mažeikių ap.
Gerys, Antanas, ir jo brolis bei sesuo.
Gliubertaitis, Iliuzija ir Stefanija, iš Ylakių k., Ylakių vl., Mažeikių ap.
Gudžiūnas, Domininkas, brolis Aleksandro Adamavičienės.
Jankauskas, iš Paluomenės k., Kaišiadorių vl., Marijampolės ap.
Karanauskienė - Stravinskaitė, Ona, iš Balbieriškio, Marijampolės ap.
Nutautas, Simonas, iš Andriejaičių k., Šilalės vl., Tauragės ap.
Peskevičius (Peskus) Antanas, Jono ir Lukošius.
Pleskauskas, iš Liepių k., Kėdainių.
Radzevičius, Aleksas ir Kazys, broliai Juozo Radzevičiaus.
Stravinskaitė - Karanauskienė, Ona, iš Balbieriškio, Marijampolės ap.
Umbrašas, iš Vardžiukiemo k., Salako vl., Zarasų ap.
Umbrašas, Antanas, iš Vardžiukiemo k., Salako vl., Zarasų ap., gyv. Argentinoje.

Valabienė, Ona, buv. žmona Antano Vabalo.
Zagurskaitė, Pranė, gim. Amerikoj, gyv. Laukogalio k., Klovinų vl., Šiaulių ap.
Zagurskis, Pranas, sūnus Jono, gim. Amerikoj.

Andžėauskaitė - Sabaitienė, Zosė, iš Traku m., Vilniaus ap.
Andžėauskas, Adomas ir sesuo Katė, iš Petuchovo k., Trakų vl., Vilniaus ap.
Auskalnis, Ignas, Juozapas, Petras ir jų sesuo Ona, iš Judrėnų vl., Tauragės ap.
Brazaitis, Gustavas, iš Raitininkų vl., Raseinių ap.
Brazaitis - Mazintinienė (Mazintin), iš Girdaičių k., Raseinių ap. ir vaikai Hugo, Ida ir Mina.
Brazaitis - Tietmanienė (Titman) išvykusi iš Liepojos, Latvijos ir vaikai Ida ir Ludvig.
Bubaitis, George.
Budienė - Lotaitė ir jos sesuo Mikutienė, iš Salantų vl., Kretingos ap.
Čekutis, iš Ceikinių parap. Vilniaus krašto.

Girdžiūnas, iš Melagėnų par. Vilniaus krašto.
Jankauskaitė, Agota, iš Kratinės k., Tauragės ap.
Jonutis, iš Kretingos vl.
Juodžiukynas, Juozas ir Mikas, iš Putrešių k., Balbieriškio vl., Marijampolės ap.
Kaukėnas, iš Strakiškių k., Daugeišio vl., Vilniaus ap.

Lotaitis, Budienė ir Mikutienė, iš Salantų vl., Kretingos ap.
Maknaitis, Teklė, teta ir puseserės prašomos atsilipti.
Maldėnas, Kazimieras, prašo atsilipti kilusius iš Ceikinių, Melagėnų ar Tverėčiaus parapijų, Vilniaus krašto.

Marcinkevičius, Juozas, iš Penegalių k., Troškūnų vl., ir par. Panevėžio ap. ir jo šeima.

Mažekaitė, iš Kuniešių k., Pajevonio vl., Vilkaviškio ap.

Mazintinienė (Mazintin)-Brazaitytė, iš Girdaičių k., Raseinių ap. ir vaikai Hugo, Ida ir Mina.

Mikutienė - Lotaitė ir jos sesuo Budienė, iš Salantų vl., Kretingos ap.
Navickaitė, Johasė, iš Kaziškių k., Tauragės ap.

Reiteris, Karolis, iš Mardauskų k., Vilkaviškio vl.

Renkivicas, Kostas, iš Kalnujų k., Šimakių vl., Raseinių ap.

Tautkus, Klemensas, iš Kuršėnų, Šiaulių ap. ir vaikai Aleksas, Feliksas, Klemensas, Stanislovas ir Stasys.

Tietmanienė (Titman) - Brazaitytė, išvykusi iš Liepojos, Latvijos ir vaikai Ida ir Ludvig.

Tula, Pranas, iš Šilėnų k., Aukšt. Panemunės vl., Kauno ap.

Venslauskas, Jonas ir sesuo Magdalena, vaikai Jono, iš Vigrėlių k., Gražiškių vl., Vilkaviškio ap.

Bartulis, Antanas, iš Pažerėnų k., Tauragės ap.

Bikuleičius, Juozas, iš Plavėjų k., Salako vl., Zarasų ap.

Cervinskis, Adomas, iš Pasvalio vl. Čiužas (Čiuzevičius), nuo Laukuvos, Tauragės ap.

Čiuzevičius (Čiužas), nuo Laukuvos, Tauragės ap.

Girekus, Jonas, Kazys ir kiti, iš Anykščių vl., Umergės ap.

Grailis, Karolis, iš Penkių dv. Keturvalakių vl., Vilkaviškio ap. ir vaikai Vilhelmas, Antanas ir jo sūnus Tamosiūnas, nuo Prienu.

Grušauskas, Motiejus.
Gudišauskas, Juozas, gyv. Tamaqua, Pa.
Hufas, Karolis, iš Navininkų k., Keturvalakių vl., Vilkaviškio ap.

Kinderis, nuo Kaitinų, Tauragės ap.
Kleins, Jonas, iš Naukaimio vl. Jurbarko ap.
Kleinytė, Ona, iš Žvirgų k., Jurbarko vl.
Kūmavičius, Antanas.
Mažulaitis, Juozas ir Jurgis, iš Matlaukio k., Kaupiškių-Kybartų vl., Vilkaviškio ap.

Nemickienė - Pitrenaitė, iš Didelės k. Obelių vl., Rokiškio ap.
Paskevičiūtė, iš Panevėžio, duklė Kazimieros Paskevičienės.
Peredniū, Augustas, ir Feliksas ir Peredniūtė-Smeltonienė, Levosė, iš Jasulio, August, iš Šiaulių ap. gyv. New York, N. Y.
Vareikonių k., Zaslų vl., Trakų ap.
Pitrėnaitė - Nemickienė, iš Didelės

Obelių vl., Rokiškio ap.
Račaitis, Kazimieras.
Sunora, Jonas ir Saunorienė, nuo Kaitinų, Tauragės ap.

Simanavičius, Benediktas ir Ignas, iš Telsių ap.

Šimkus, nuo Kaitinų, Tauragės ap.
Skulas (Skulevičius), Juozas ir Skulevičiūtė, Manė, iš Serežiaus, Kauno ap.

Skvarienė, Jadvyga, našlė tremtinė su sūnum, iš Tauragės ap. Evangelikų tikybos prašo atsilipti geradarius norinčius jai padėti.

Slionis, Petras, iš Trukiškės k., Tauragės ap.

Smelstoriene - Peredniūtė, Levosė ir Peredniū, Augustas ir Feliksas, iš Vareikonių k., Zaslų vl., Trakų.

Stankevičius - Stankus, šeima, iš Tirkšlių k., Vilkijos vl., Kauno ap.

Tidulis, Petras ir Simonas ir sesuo Marijona, iš Šilaininkų k., Slavių vl.

Umbrašas, Balyš, iš Kairionių k., Mletų vl., Utenos ap. prašo atsilipti gimines ir pažįstamus.

Vasilauskas, Andriejus ir Martynas. Zabarauskas, Petras, iš Švendriškių k., Jurbarko vl., ir jo šeima.

Zilinskaitė, Marytė, iš Moletų m. Utenos ap., krikšto mama Balio Umbras.

Židur Juozas ir sesuo Žiuraitė, Marijona, iš Troškūnų vl.

Zigaitytė, Ieva, iš Šiaulių.

Abraitienė - Gvazdikaitė, Marija, iš Pačerių vl., Vilkaviškio ap.

Antanavičius, Antanas, iš Gaigalių k., Užpalių vl., Utenos ap.

Bakšys, Jurgis, iš Albertiškių k., Gelgudiškio vl.

Bandžiūkas, Domininkas, iš Tytuvėnų, Raseinių ap.

Buickaitė - Česnulevičienė, Marija, iš Bobriškių k., Varenos II vl. Alytaus ap.

Bulsiene - Srugytė, Morta, iš Naumiesčio, Tauragės ap., vyras iš Degūčių k.

Česnulevičienė - Buickaitė, Marija, iš Bobriškių k., Varenos II, Alytaus ap.

Deukšas, Ignas, iš Girdėnų k., Ylakių vl., Mažeikių ap.

Gvazdikaitė - Abraitienė, Marija, iš Pačerių vl., Vilkaviškio ap.

Gvazdikis, Eduardas, sūnus Vincos. Ivaškevičienė - Petkevičienė, Josefa, iš Vėndžiogalos, sūnus Boleslovas ir Vladislavas ir duklė Marija.

Janulaitė - Milevičienė, iš Žemalės k., Tirkšlių vl.

Jocaitis, Jonas, iš Kiaulupių k., Sin-tautų vl.

Milevičienė - Janulaitė, iš Žemalės k., Tirkšlių vl.

Petkevičiūtė - Ivaškevičienė, Josefa ir sūnus Boleslovas ir Vladislavas ir duklė Marija.

Papiara, Mykolas, iš Puskepurio k., Marijampolės ap.

Rupkalvytė, Greta, iš Naumiesčio, Tauragės ap. buvo du kartais išeikusi.

Schlenker, Otto, iš Vietulių k., Šilutės (Heydekrug) ap.

Srugytė - Bulsiene, Morta, iš Naumiesčio, Tauragės ap. vyras iš Degūčių k.

Tučkus, Jonas, iš Budų k., Raseinių.

Virkutis, Antanas, iš Žibikų k., Viekšnių vl., Mažeikių ap.

Agurskienė - Valaitytė, Jonieška, ir jos seserys Gaizickienė, Marcelė ir Petronelė.

Armin (Armonaitis), Juozas, iš Kybartų.

Armonaitis (Armin), Juozas, iš Kybartų.

Auskalnis, Antanas, gyv. Chicago, Ill.

Babonas, Domininkas.
Bagdonavičiūtė, Bronė, iš Kražių vl., Raseinių ap.

Bepiršis, Jonas, iš Ožkabalių k., Bartininkų vl., Vilkaviškio ap., vedęs Milerytė.

Budrevičius, Ignas ir Juozas, iš Veiverių, Marijampolės ap.

Budrevičius, Jonas ir Vincas, iš Babraukos k., Butrimonių vl., Alytaus ap.

Budrevičiūtė, Agota ir Rožė, iš Pokiškės k., Dnuskio vl., Trakų ap.

Dialkytės, Ieva ir Tilė.

Dikša, Jonas.

Dikteliene - Janukaitytė, Ona, iš Jasulio k., Bagaslaviškių vl.

Gaizickienė - Valaitytė, Marcelė, ir jos seserys Agurskienė, Jonieška ir Petronelė.

Gurgžys, Izidorius, iš Veliuonos vl., Kauno ap., Pareivų k.

Janukaitis, Nikodemus, iš Jasiškių k., Bagaslaviškių vl.

Janukaitytė - Dikteliene, Ona, iš Jasiškių k., Bagaslaviškių vl.

Janusonytė, Marė ir Zosė, iš Kuršėnų vl., Šiaulių ap.

Jomantienė - Lenkaitė, Kaze, iš Pabragio k., Rietavo vl., Telsių ap.

Juodviršis, Petras.

Knabėnis, Fridrikas, išeikėjusi, iš Belsių k., Šilalės vl., Tauragės ap.

Kogelis, Jonas ir Mykolas, iš Raseinių.

Lenkaitė (Lenikas), Juozas ir Motiejus, ir kiti broliai.

Lenkaitė - Jomantienė, Kaze, iš Pabragio k., Rietavo vl., Telsių ap.

Makajor, Peter, iš Šiaulių.

Mykolaitis, brolis Vlodo Mykolaitis, nuo Biržų.

Norvaisas, Liudvikas, iš Rukūzių k., Šiaulių ap.

Pašiuikienė - Pranckunaitė, iš Kaunų k., Užpalių vl., Utenos ap., ir sūnus Parsiukas, Algirdas.

Paulikaitis, Kasperas ir Petras.

Pentakas, Vladas, prašo atsilipti kaimynus Bazilioniškius, Šiaulių ap.

Plašninaitis, Andrius.

Pranckunaitė - Pašiuikienė, iš Kaunų k., Užpalių vl., Utenos ap., ir sūnus Parsiukas, Algirdas.

Rako, George, buvęs Amerikos kariuomenėje Vokietijoje.

Reinhartienė - Schmidtaitė, Paulina, iš Kybarčiukų k., Vilkaviškio ap.

Rommis (Rumšas), Emilia, iš Tirkšlių vl., Mažeikių ap.

Rumšas (Rommis), Emilia, iš Tirkšlių vl., Mažeikių ap.

Rutkauskas, Petras, iš Griškių k., Bagaslaviškių vl.

Sabalaiškas, Juozas, iš Vidginių k., Joniškių vl., Šiaulių ap.

Schmidtaitė - Reinhartienė, Paulina, iš Kybarčiukų k., Vilkaviškio ap.

Simonavičius, Benediktas ir Ignas.

Slapokas - Slapakauskas, Kazimieras, iš Mežių k., Bagaslaviškių vl.

Slapakauskas - Slapokas, Kazimieras, iš Mežių k., Bagaslaviškių vl.

Smacurauskas, Prancišius, iš Kuniešių k., Švenčionių vl., ir an.

Šreibernytė - Stelment, Mina, iš Mažonų k., Tauragės ap.

CLEVELANDO IR APYLINKĖS ŽINIOS

DIRVA—6820 Superior Avenue. ENdicott 4486—Atdara vakarais

SEKMADIENĮ BALF'o
VAKARAS

Šį sekmadienį, gegužės 29, Lietuvių Salėje visų trijų BALF'o skyrių rengiamas vakaras. Programa dedama žemiau.

Yra žinių, kad į vakarą iš Detroito atvyks "Raudonų Akuliorų" autorius J. Gliada ir dainininkė V. Stapulionytė, kuri žada dalyvauti ir programoje. Kviečiame neužmiršti, kad pradžia lygiai 6 val. po pietų.

SIANDIEN,

tai yra, penktadienį, gegužės 27, Lietuvių Salės Direktorijai ir Komisijai rengia oficialų atnaujinimą salės atidarymą. Kviečiame visą Clevelando lietuvių visuomenę. Bus šokiai, bufetas. Prie įėjimo mokama 50 centų, bet kiekvienas gaus dovanų "barčekių" už 25c. Pradžią 7 val. vak.

VISIŠKAI IŠSIKĖLĖ Į FLORIDĄ

Geo Martinkus su žmona, neseniai grįžęs iš žiemos atostogų iš Floridos, staiga pardavė savo namus Chagrin Falls, Ohio, ir galutinai išsikėlė gyventi į Taft, Florida.

LANKĖSI Z. JANKAUSKAS

DIRVOJE lankėsi Z. Jankauskas iš Philadelphia, lydimas savo clevelandiško brolio. Jis čia buvo atvykęs pasimatyti su keliais iš Europos atvykusiais giminačiais.

MIRĖ URSULĖ VYSNIAUSKIENE.

62 m. amžiaus, gyvenusi 6211 Linwood Ave. Mirė gegužės 19, palaidota gegužės 23 Kalvarijos kapinėse, po gedulingų pamaldų šv. Jurgio bažnyčioje.

I NEW YORKO SEIMĄ

iš Clevelando buvo nuvykę tik K.S. Karpis su žmona ir V. Rastenis, nors anksčiau ir daugiau kai kas rengėsi. Karpiai pasiliko dar porai dienų paviešėti New Yorko apylinkėse.

HIPPODROME

Nuo trečiadienio rodoma Tulsa, spalvota filma, romanas iš didiosios žibalo pramonės ankstyvųjų laikų. Dalyvauja Susan Hayward, Eagle Lion, Robert Preston ir naujas aktorius, žinomas nuo kranto iki kranto, Pedro Armanderiz.

Dar apie DIRVOS vakarą

Apie DIRVOS vakarą aš turiu tiek pasakyti, kad DIRVA turi gana daug prietelių, kurie užjaučia ją. Nes yra prirodymas, kad dideliame skaičiuje, kurių tiek prisirinko, kad galop jau nei kedžių neužteko. Aš pats iš mandagumo atidaviau savo vietą atsistėsi vienai gražiai merginai. Žinoma, už tą mandagumą pats turėjau virš trijų valandų stovėti, lyg gaidys, ant vienos kojos...

Vakaro programa žmonėms irgi patiko. Tą galima spręsti, kadangi visi ramiai tokį ilgą laiką savo vietose išsilaikė. Žinoma, mes juos visai pavadiname: naujakuriai, tremtiniai, pabėgėliai. Nors ištikimųjų mes visi esame pabėgėliai. Ar vienokių, ar kitokių būdu bėgome į šią naują tėvynę, į Dėdės Samo žemę.

Šiame DIRVOS rengime tie tremtiniai davė mums daug prisiminimų apie Lietuvos kaimo jaunimo sveikas, dainas ir pasilinksminimus. Nėra skirtumo, kaip senai mes jau esame atleisti savo tėvynę Lietuvą, bet širdis, rodos, vis ten traukia...

Aš prašyčiau tremtinius jautis mūsų tarpe būti taip, kaip savo namuose, ir papildyti tą mūsų senatvės apsilėidimo sprąnomą, su pypkoriais kitas klausimas: jie turėjo kartais išeiti dūmo užtraukti...

Pirmame vaidinime "Vienas iš mūsų turi apsigyventi" aš noriu pasakyti, kas man nepatiko. Man nepatiko tie du vaikinai, kurie nenorėjo apsigyventi ir merginų nemylėjo. Dar mat, net turėjo burtus panaudoti, kuris turės iš ju apsigyventi. Vienas, kuris ištraukė burtų kortą, kad jam nereikės apsigyventi, ko nepamišo iš džiaugsmo bešokinėdamas, net bemaž tą savo gerąją tetulę parmušė ant grindų. O antras, kuris ištraukė kortą, kad turės apsigyventi, apsvaigo, sudribo, kaip lėpšė kedėje. Visi jiems plojo už gražų vaidinimą, bet aš ne. Aš jiems ir dabar neploju. Nes jie sugadino visą vyriškos meilės pavyzdį. Ot, kai aš buvau jaunas, kad aš būčiau turėjęs tokią gerą tetulę, aš būčiau jos ranka pabučiavęs už pripiršimą tokios gražios merginos.

Nenoriu apibūdinti visos programos, kadangi praėjusiame DIRVOS numeryje visas buvo tinkamai aprašyta. Aš noriu tik paduoti savo mintį apie Clevelando Lietuvių Meno chora.

Šis choras yra vertas labai didelės pagarbos. Kadangi žmonės yra jau ne taip jauni, kaip moterys, taip ir vyrų... O vienok savo pasiūlymą sugėbia tain gražiai padainuoti. Reikia būti tam pasiūlymusiais, pamylėti dainą ir savo laiką paaukoti.

Didelę pagarbą reikia atiduoti choro mokytojai Kazimierui Štaupui. Šis žmogus, kiek aš žinau, visą savo laiką pašventęs muzikai ir dainai.

Dabar apie vakaro darbininkus, kurie tame vakare dirbo. Matomai žmonės dirbo iš širdies, nes tokiai miniai žmonių

aptarnauti tai nėra lengvas darbas. O vienok visi su malonumu atliko savo pareigas.

Aš nesu didelis žinovas muzikos, bet tokiam pilnai lietuviškos dvasios parengime turėjo būti ir muzika kiek lietuviškesnė, nes tie ungariški čardasai vien tik muzikos skonį gadiną, o muzikantai juos vadino polkomis.

Galop turiu ką nors pasakyti apie dabartinį laiką atvykusių. Mes jau pasenome, mūsų jėgos susilpnėjo. Mes jau nieko naujesnio nenuveiksime. Jūs dabar turite geresnę progą, nei mes turėjome.

Jūs turite laikraštį DIRVĄ. Jūs turite Lietuvių Salę. Gera pradžia. Ar ne? O daugiau ko jums truks, susirasite patys. Vieno dalyko prašau: nekreipkite dėmesio į žmonių kalbas, kurie jus vadina ponais. Tokios kalbos tai yra natūrališka žmogaus silpnybė. Protingas žmogus taip nekaltai ir taip nemano. Lietuva, tur būt, buvo gera šalis, kad visi lietuviai ponais patapo. Man verčiau matyti savo brolių lietuvių ponų, negu apilyčiusius elgetas. Mes turėtumėm iš to pasididžiuoti, kad visi ponai ir visi mokyti. Ar tai dėl to reikia pavydyti? Juk tas ir mums gėdos nedarė...

Dėdė Švilpauskas

CENTRAL ARMORY

Dvi savaitės pertraukos
Dėl Memorial Day ir dėl baseball rungtynių birželio 7 dieną, Jack Ganson atidėjo dvi savaitės imtynių vakarus. Tai, gi, artimiausias imtynių vakaras dabar bus tik birželio 14 d. Paskui bus kas savaitę iki paskutinio šio sezono uždarymo vakaro, kuris numatomas birželio 30 Public Auditorium. Tai bus Plain Dealer Pieno Fondo vakaras, kurio pelno bus skiriama pirkti pienui vaikams, lankantiems vasarą Clevelando žaidimų aikštes.

Bilietu rezervacijos priimamos Central Armory, Prospect 4121. Anksčiau užsisakant galima pasirinkti geresnes vietas.

Parduodamas

3 šeimų medinis namas su trimis garažais
\$10,200 1351 Giddings Rd. (21)

Kaimynai, dėmesio!
Puikios rūšies batai visai šeimynai.

Užeikit į 6107 St. Clair Ave. (21)

Išnuomojami

3 garažai ir maža krautuvė
6302 Edna Ave.

Lankytės savo Klube!

Amerikos Lietuvių Piliečių Klube penktadienio vakarais gausite skanių bulvinių blynų, šviežios žuvies, prie to visokių išsigėrimų. Klubo nariai prašomi dažniau prisiminti apie savo Klubą.

Dabar jau laikas nariams ir įsigyti naujas 1949 metų korteles. 6835 Superior ave.

LIETUVIŲ SALĖ

Išnuomojama koncertams, šokiams, vestuvėms ir kitokiems renginiams. Iš anksto kreipkitės pas A. Šimkūną, Lietuvių Klubą, 6835 Superior Ave.

REIKALINGAS BUTAS

iš 3 - 4 kambarių bevaikė šeimai

Prašoma praesti DIRVOS redakcijai—arba telefonu ON. 1290

Šv. Jurgio parapijos ribose, Bayliss Ave.,
6 šeimynų mūrinis namas
kiekvienas butas po 5 kambarius
Labai pigu - - - - - \$16.500

7811 Riddell Ave.

6 kambarių atskiras namas
viduj naujai pertaisytas
\$8.500
Telefonuokit LI 9216

S A M'S

Fruit Store

Complete line of the Finest Fruits in the City
9201 St. Clair Ave.
GL 9440

IŠTIKUS GAIŠRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rąkandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERŠIS, dėl apkainavimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERŠIS

609-12 Society for Saving Bld.
Telef.: MAin 1773.

BEFORE
YOU BORROW
TO BUY A HOME
GET OUR
LOW RATES AND
HELPFUL TERMS

JONAS G. POLTER

Lietuvis

Namų Maliavotojas
Popieriuvotojas

Apkainavimas ar patarimas reikale jusų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St.
Telefonas: POTOmac 6899

Venetian Blinds

Norit pagražinti savo namų langus naujais VENETIAN BLINDS ir WINDOW SHADES? šaukite:

J. PEČIULIS

Telefonas: IV 3348
19206 Kildeer Ave.
Cleveland, Ohio

Nori pagražinti savo namus? Šauk—

K. ŠTAUPAS

Namų Dekoravimas mūsų specialybė.

Kambarių Popieravimas Namų Maliavojimas

16908 Endora Road
Telefonas: KEmore 8794.
Cleveland, Ohio

PALYGINĘ TAŠKAS TAŠKAN matysit KODĖL
MONCRIEF ŠILDYMA pasirenka
Clevelando namų statytojai GAS—OIL—COAL
THE HENRY FURNACE CO., MEDINA, O.

P J KERŠIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEFONAS: MAin 1773.

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose. Sutačiau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

LASNIK CAFE

Puiki, Moderniškai Įrengta Lietuviška Užėiga
6824 SUPERIOR AVE.

(Šalia Dirvos Redakcijos)

Užkvičiame Lietuvius iš kitų miestų sustoti pas mus.
Kastantas ir Ona Lesnikauskai — Savininkai

Pilnai padengta apdrauda UTah 1-4515
WM. DEBBS PAINTING CO.
Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

Wikelis Funeral Home
PILNAS LAIDOTUVIŲ
PATARNAVIMAS

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENTIS—

6202 SUPERIOR AVE. HEnderson 9292

Jakubs Funeral Home

(JAKUBAUSKIENĖ—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)

REIKALĖ VEŽIMAI LIGONIAMS PARVEŽTI
Kambariai pašarvojimui leidžiama naudotis nemokamai.

LITHUANIAN FUNERAL HOME

6621 EDNA AVENUE ENdicott 1763

Come in and meet your old friend
Bill Green, now tending bar

VIC'S OASIS

Wade Park at 71st Street

BEST FOOD IN TOWN

Air Conditioned Good Service

Cleveland, Ohio
LIETUVIŲ BANKINĖ ĮSTAIGA

Pavasario laikas yra namų taisymo ir naujų statymo laikas. Bet nuolatinis taupymas ant depozitų yra tikras laimingo gyvenimo statymas ateičiai.

Todėl pasinaudokite mūsų patarnavimais!

THE SUPERIOR SAVINGS
AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave. HE. 2498

I. J. SAMAS - JEWELER

Persikėlė į naują didesnę ir gražesnę krautuvę

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Dabar jau turime didesnę rinkinį Deimantų, Žiedų, Laikrodžių ir visokių graždaikčių, už nupigintą kainą.

Darom naujas
AUTO BATTERIES

Tiesiog iš Lietuvių dirbtuvės
Pigiau negu kitur

TAISO IR SENAS BATTERIES

Antanas Kirkilas ir Sunus

1019 Woodland Ave. Cleveland

LIETUVIŠKAS ORCHESTRAS

šokiams, vestuvėms parengimams ir piknikams

AL NEIMANIS ORCHESTRA

17905 Grovewood Avenue

Susitarti telefonu — IVanhoe 3264

Geriausias

LIETUVIŲ

Paveiksluotas

Už \$1.00 lankys Tamstas kožna mėnesi per 1 meta.

Insteigtos Gegužio 15, 1938.

LIETUVIŲ NAUJIENOS

332 N. 6th Street

Philadelphia 6, Pa.

Žurnalas

NAUJIENOS

32-jų puslapių

Insteigtos Gegužio 15, 1938.

LIETUVIŲ NAUJIENOS

332 N. 6th Street

Philadelphia 6, Pa.